

Izhaja vsak torek in soboto v ednu ob 11. uri popoldne za mesto er ol. 3. uri popoldne za deželjo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Vprašanje

poslanca Bl. Grčca in tovarišev do Nj. ekscelencije g. finančnega ministra pl. Böhm-Bawerk na Dunaju.

V seji goriškega deželnega zbora dne 17. t. m. so stavili poslanec Grča in tovariši sledečo interpelacijo:

Pritožbe od strani naših občin o nečutenem samovoljnem postopanju organov privatnih zakupnikov erarske užitnine od vina in mesa množijo se od dne do dne trdeč, da so občinske koristi, ki so v zvezi z občinskimi dokladi na imenovano vrsto posrednjega davka, na milost in nemilost izročene tem zakupnikom.

V dokaz resnice te trditve navajamo dejstvo, da so občinski dacarji zapečatili z občinskimi pečati nastavljen sod vina, a dacarji erarske užitnine so meni nič tebi nič takoj odstranili občinske pečate.

Solkanska občina je oddajala do 31. dec. 1901 pobiranje občinskih doklad na tovrstni davek zakupniku erarske užitnine ter sklenila, pobirati tozadevne doklade od 1. jan. 1902 v lastni režiji. Dacarji privatnega zakupnika za državno užitnino so vsled tega potirjali že naprej pod ugodnimi pogoji doklade na užitnino za l. 1902, in ker noče zakupnik vrniti remanenc, oškodovana je bila le ta občina vsled tega po poročilu merodajnih činiteljev za 700—900 K.

Nečuten slučaj prigodil se je pa v tem oziru v Št. Frjanu pri Gorici.

Užitninski funkcionar erarske užitnine je dne 28. decembra 1901, ko je poizvedel, da namerava sprejeti občina pobiranje užitnine v svojo režijo, pregovarjal osebno tamošnje krčmarje, naj obdačijo še v starem letu kolikor mogoče vina za l. 1902, popustil jim je v gotovjšo dosego svojega namena, oškodovati občino, na hektolitr vina po 3-20 K ter dal čas za vplačanje le napovedanih užitninskih doklad do konec maja 1902.

Slično se je godilo v Šempasu in Prvačini. Občina Slivno na Krasu oddala je vsled domačih homatij še le koncem meseca marca pobiranje občinskih užitninskih doklad domaćemu zakupniku ter

naprosila dacarja državne užitnine, naj bi podal občini potrebne podatke za minole meseca januar in februar, da bi vedeli, koliko ima od krčmarjev tirjati; označeni dacar se je temu odločno uprl. Ker nočejo dati tudi krčmarji nobenih podatkov, je občina v nevarnosti, da izgubi svoje dohodke ter je občinsko starašinstvo izpostavljeno zasmehu ljudstva in krčmarjev. Vsi koraki imenovane občine, priti do svojih pravic v tem oziru ostali so do sedaj brezuspešni.

Županstvo v Povirju na Krasu, ki ima 100% doklade na tovrstni davek, obrnilo se je za pobiranje teh doklad do zakupnika drž. užitnine v smislu okrožnice dež. odbora z dne 24. maja 1899 št. 2478, toda zakupnik je celo to zahtevo zavrnil.

Pritožba na c. kr. finančno nadzorstvo v Trstu ni nič koristila. Ta c. kr. oblastnija je zavrnila županstvo, naj se obrne na zakupnika državne užitnine, kar je županstvo tudi storilo; toda na to ni dobilo niti odgovora. Pač pa se je zakupnik pogodil med tem s krčmarji, in občina naj gleda sedaj, kako pride do svojih doklad. Vrh vsega se še rogajo zakupnikov dacarji, da njim ni dolžnosti pobirati občinskih užitninskih doklad.

Občina Št. Peter pri Gorici ima 50% doklado na užitnino vina in se je pogodila s krčmarji, da vplačajo direktno v občinsko blagajno tozadevne zneske. Toda dacar državne užitnine ne vpisuje redno in vedno državnega daveka v revizijski list za vino, da bi tem potom oškodoval občino.

Že iz teh podatkov je razvideti, da se zakupnik državnega daveka na vino z interesi naših občin, posebno v slov. delu naše kronovine, kar naravnost norčuje, zato stavimo na Vašo prevzvišenost vprašanja:

1. Hoče li Vaša prevzvišenost nemudoma dati preiskati navedene podatke po strogo zanesljivih uradnih osebah?

2. Hoče li Vaša ekscelencija skrbeti za to, da se tem neprilikam v okoliščini pride ter odrediti, da pobirajo lahko občina in dežela svoje tozadevne naklade na vino in meso neodvisno od zakupnikov državne užitnine po tarifi?

IV.

Prenočila je doma. Ne vem, je li spala ali ne; ali ni še zaprla očíj, že so prišli mladeniči iz grada.

„Pojdi hitro v grad!“

Kako je plakala, kako je prosila, da bi smela še malce ostati pri očetu, ker je hudo bolna.

„Ne“, pravijo, „mi tega ne smemo dovoliti. Če ne greš z lepa, tedaj te odvedemo z grdim. Še včeraj so te iskali gospodiči in gospod, kam je neki šla.“

„Koliko hudega jo še čaka?“ pravi bratova žena.

„Dal Bog, da takega nihče ne dočaka! Bilo bi bolje, da bi takoj majhna umrla!“ se odzove brat. „Nikar ne plakaj, Odarka, nikar! Nikar ne prosi! Ne bodo se te usmili. Ni njihova volja.“

„Ni naša volja“, reko mladeniči. Bilo je že tudi njim hudo.

Mi smo kakor iz uma: kaj neki bode iz tega? Ne vemo, bi li šli v grad ali bi čakali doma na svoje zlo.

„Z Bogom, mama, z Bogom!“

Mi nji:

„Kaj je? Kaj je?“

„Dali so me mlademu gospodu“, pravi; „v nedeljo me bode odpeljal. Tudi

Deželni zbor goriški.

(Deveta seja dne 17. jul. ob 5. uri popoldne).

Pričujoči vsi poslanci. Tajnik prečita zapisnik prejšnje seje. Na to naznani deželni glavar dr. Pajer, da je vlada deželnemu zboru predložila načrt zakona glede oprostitve delavskih stanovanj od davščin in doklad. Deželni glavar naznani tudi dopis c. kr. namestništva v Trstu s katerim se obvešča deželni odbor da je Nj. Velič. presv. cesar zaukazal da se od dohodkov dobrodelne loterije izplača 40.000 Kron za pokončevanje pelagre Istotako naznani deželni glavar da so prijavi nekateri poslanci interpelacije in predloge ki se bodo prečitali koncem seje.

Po prečitaniu raznih prošenj in peticij se oglasi k besedi vladni zastopnik c. kr. namestn. svetov. in voditelj tuk. c. kr. okr. glavarstva grof Attems, da odgovori na dve interpelaciji, namreč na ono, katero je stavil že v zadnjem zasedanju poslanec Naglos glede zidanja novega šolskega poslopja v Korminu ter glede ustanovitve obrtne šole istotam in pa na interpelacijo, katero je stavil poslanec Štrekelj v zadnji seji dež. zbora glede nezdravil razmer na žrebčarski postaji v Kobarižu. Glede zidanja šolskega poslopja v Korminu pravi vladni zastopnik, da se je isto začelo meseca junija t. l., da se je pa zidanje nekoliko zavleklo, bilo je krivo dejstvo da podjetnik tega dela ni imel potrebne kvalifikacije, da bi zamogel sam delo nadzorovati ter da je moral imenovati dotični oblasti osebo ki je za ta posel vsposobljena. Kar se pa tiče ustanovitve obrtne šole, rekel je, da so se začele od strani vlade že dotične poizvedbe in priprave ter da ima vlada resen namen, v najkrajšem času tako šolo v Korminu ustanoviti. — Glede žrebčarske postaje v Kobarižu pa bi bila očitavanja v Štrekeljevi interpelaciji neopravičena; kajti sklepati iz odgovora vladnega zastopnika je bilo ljudstvo s plemenjaki na isti postaji popolnoma zadovoljno in so tudi vspehi bili dosedaj vedno jako ugodni. Sicer je dotičnim oblastvom konjereja v tolminskem okraju jako pri srcu ter ne

vas bode odpeljal, draga tetka. Pravili so, naj se pripraviva za nedeljo.“

V meni zadržti srce. Nisem do sedaj živela v razkošju, ali vendar doma, pod domačim krovom. In sedaj me dajo tujim ljudem, v tuj kraj. Ne vem niti kaj delam niti kako. Hudo mi je bilo; oblile so me drobne solze. A bratova žena zahvaljuje Boga, ker njena hčerka ne odide sama v tujino.

Naš starejši gospodič se je oženil z Lješkinjo in živel v mestu, a k očetu ni prišel kaka štiri leta; bili so v kregu. Stari se je srdil zato, ker je vzel Lješkinjo. Ali ko jim je Bog dal deco, jima je stari odpustil. Začeli so jo obiskovati in to često. Lješkinja je starca nekako vdobrovoljevala, kakor bi ga bila očarjala, pa jo je poslušal in ji dajal denar. . . A bil je tako skop, Bože!

Ko je prišla, so jo naš gospodar in gospodiči naprosili, naj si izvoli Odarko, le da odvede bedno devojko daleč proč. Nama je bil dan odlog do nedelje, da se pripraviva, a sami so se odpeljali naprej.

V.

Prišla je nedelja. Zbrala se je rod-bina, da naju spremi, pa smo se poslovili. Odarka se zadnjič prikloni materi, a

opuščajo nobene prilike da bi iste vedno ne poboljševale in ne pospeševale.

Na to preide zbornica k dnevnemu redu.

Dr. Gregorčič poroča o načrtu zakona o pogozdovanju Krasa v političnem okraju tolminskem in v nekaterih občinah kanalskega sodnega okraja. — Ker prinesemo to poročilo v svoji celoti v jedni prihodnjih številkih našega lista, se omejimo danes samo na predloge, ki se tako-le glase:

Visoki deželni zbor naj sklene:

I. Vladni načrt zakona zastran razširjenja veljave zakona z dne 9. dec. 1883 o pogozdovanju Krasa na Goriškem na politični okraj tolminski ter na nekatere občine sodnega okraja kanalskega se odstopi deželnemu odboru z naročilom, da popolni statistične podatke in poizvedbe, na podstavi katerih bo mogoče soditi o potrebi in umestnosti predloženega zakona in o obsežnosti, ki naj se mu dá, ter da poroča o tem v prihodnjem zasedanju.

II. C. k. vladi se naroča:

1. da predloži deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se uredi kozoreja in kozja paša na Goriškem;

2. da ukrene, kar treba, na podlagi obstoječih zakonov v prosep gozdarstva na Goriškem, z vednim ozirom na eminentno važnost živinoreje v tej deželi;

3. da predloži deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se odškodujejo živinorejci za travnike in pašnike, ki bi se morda odločili za gozdno kulturo, ter da postavi v državni proračun potrebne zneske za neobhodno potrebno zboljšanje travnikov, pašnikov in planin;

4. da se poprime z vso resnostjo in odločnostjo uravnave hudournikov in rek v deželi;

5. da predloži načrt zakona za pogozdenje proda, lagun in močvirjev v političnem okraju gradiškem; da prispeva že zdaj v to svrhu z enakim zneskom, kakor dežela;

6. da ustanovi mesto c. k. gozdnega čuvaja v svrhu gozdne policije za ta okraj;

7. da odloči vsako leto primeren znesek za pogozdenje zemljišč v strugah Soče in Tera v namen uravnave teh rek.

mati jo objame, oblije s solzami in samo govori:

„Dete moje, dete moje jedino!“

Tako je bila nesrečna, da bi se kamenito srce omečilo. A devojka je kakor odmrta, niti ne joka. Prikloni se očetu, a oče jo blagoslovi:

„Naj te, moja hčerka, Mati božja čuva!“

Privedli so naju v grad. Voz že stoji naprežen. Izšla je gospa z gospicami ter naju opominjajo, naj zvesto služive mladi gospodi. Prišel je tudi ven gospodar.

„Poženi“, reče kočijažu. „Čemu toliko govorjenja? Ako se gospodiči pri-tožijo“, nama pravi, „bodeta spoznali od mene, kako se kozam rog odbije. Poženi!“

Peljemo se jeden dan, dva. Vprašam Odarko: je li bolna?

„Zdrava sem, tetka; samo tesno mi je pri srcu, oh, tesno.“

In samo premišljuje ter toguje: gotovo za očetom in za materjo.

Četrty dan pridemo do svojega namena. Pogledajo naju ter vihajo nosove; nikdo naju ne nagovori niti ne pozdravi. Sami mestni ljudje, neprijazni.

(Dalje pride.)

LISTEK.

ODARKA.

Malorusko spisal Marko Vavčok; poslov.

J. I. Cvetko.

(Dalje.)

„Povej, povej! Naj slišijo!“ reče brat in gre iz hiše, kakor da so ga z ognjem vpalili.

Odarka zaplaka in začne vse pripovedovati kako so jo po noči zapirali samo v sobo, kako so jo strašili in tolkli, kako so jo doveli do sramote. . .

„Pojdi, moja hčerka, k gospodu; znabiti ti on pomore. . . Nerazumno moje dete!“

„Mama, mama! Kaj mi neki pomore gospod? Od njega vsi beže kakor golobi od jastreba. Gospod mi ne bode pomagal. Da me bodo še gospod in gospodiči zasramovali, kakor da bi bila v resnici kriva. Kadar le pride, me zmerja in psuje z besedo ali kakor more.“

Tako žalujemo in plakamo, plakamo in se žalostimo tako, da nismo niti opazili, da se je že zmračilo.

„Bolna sem, mamica“, pravi Odarka. „Ostala bom pri vas vsaj to jedino noč. Zdaj so v gradu gostje, zato se nikdo mene niti spomnil ne bode.“

Dopisi.

V Gorici, dne 16. julija 1902. — Pri „naprednem“ učiteljskem društvu „Zavezi“ so bila doslej tudi hrvatska učiteljska društva istrska. Prav je bilo to in lepo, kajti v slogi in edinosti je moč. Toda ko so ustopili „Zavezniki“ v službo „naprednjakov“, podpirajoč jih pri njihovem pogubonosnem delovanju, začul se je iz vrst hrvatskega rodoljubnega učiteljstva klic: nehajte bračo, sicer se moramo ločiti!

In ker se „Zavezniki“ niso zmenili za ta rodoljubni klic, zgodilo se je... kar je bilo pričakovati in kar se je pri nas že poprej zgodilo — z ustanovitvijo „Sloškovne zveze“ — izstopili sta dve hrvatski učiteljski društvi iz „Zaveze“: krško in pazinsko!

Žalostno je, da je prišlo do take nesloge med učiteljstvom, ali tega je bilo pričakovati, kajti se je med učiteljstvom značajnih in razsodnih mož, ki nočejo biti grobokopi svojemu narodu.

Veseli nas torej ta korak vrlih hrvatskih učiteljev, ki hočejo, kakor doslej i v bodoče složno in skupno delovati z rodoljubno istrsko duhovščino in drugimi rodoljubi v čast in blagor svojega zatiranega naroda, da mu čim prej zasije lepša bodočnost, v kar pomoz Bog!

Z Goriskega, dne 5. julija. — Tako tedaj: Zdaj, ko se povrača (v Ljubljani in na Kranjskem) liberalcem šilo za ognjilo, zdaj so postali mahoma zelo rahlovestni, češ, da je to grozno, grdo. Kako pa, da liberalci sami niso vestni do drugih, da ne postopajo lepše proti nasprotnikom? Ali njih delovanje ni nič grozno, grdo? Saj vendar vse kaže, da jim ni mar za načelo Swiftovega kralja: „Strup se zakleni v sobi, ne sme se ga pa prodajati javno kot morilno sredstvo“; pač pa jim je nekakšen uzor — Pavel Knobel. (Ne delite ga...!) Ali pa D. Kišotov „žakelj laži, smodnišnica vseh zvičajč“; ali pa čisto čudno vedenje Sanho Panze tam pri valjavnici, da je še Kišot vihal nos; ali pa tisti Swiftovi „jahu, najbolj umazane, grde in zlobne živali“. (Nekatere da splezajo celo na drevo, da lože onesnažijo koga). Uzor liberalstvu je, kakor je videti, Swiftov najstarejši učenjak na akademiji, ki je hotel „ono“ pripraviti nazaj v prvotnost, v kateri namen mu je dajala kompanija vsak teden poln sod iztrebkov, da bi izločil slino, žolč in „lep duh“; in iz prijaznosti bi bil kmalu zadušil popotnika, ki je bil prišel občudovat to „dobrodejno, umotvorno delovanje za javni blagor“. — Pa ne da bi jim bil uzor še sam rogatec? Špiritisti uganjajo zlasti po Ameriki svoje zlobnosti, da kličejo „duhove“, ki jim odgovarjajo na razna verska in politična vprašanja. Odgovarja pa (v imenu luči) le vrag, ali zmerom v naprednjaškem zmislu, ki obstoji v prekuciji in revoluciji, da je treba namreč vse prenarediti v veri, morali in politiki, in da naj se svet prenaredi v drugo obliko. Tudi da odgovarja satan na nekatera vprašanja izdajno, perfidno, in prav gosti nasledki tega da so umori, samomori, dvoboji in sovražstvo. — Za kom torej sledijo tisti, ki hodijo za brezvernim liberalstvom? Kak je ta napredek? Ali zastoj je njih prizadevanje; Boga pa le ne denejo v „penzijo“, četudi mislijo z Bakuninom, da „Boga bi morali odpraviti!“

Iz Šempasa. — (Petstoletnica v Šempasu.) — Šempaska župnija praznuje vsako leto o sv. Mohorju cerkveni shod, to je obletnico posvečevanja cerkve sv. Silvestra. Letos pa se je zraven navadne obletnice praznoval spomin petstoletnice posvečevanja. Ni ravno natanjko znano, kedaj je bila ustanovljena župnija sv. Pasa, gotovo pa je, da je leta 1402. ta župnija že obstajala. To zgodovinsko pomenljivo dogodbo praznovali smo kar najslovesneje. V ta namen je preč. g. župnik priredil tridnevno. Naprosil je znanega cerkvenega

govornika p. Franca Ks. Doljaka, da je ob tej tridnevnici imel vsaki dan po dva govora. Preskrbel je potrebno cerkveno dovoljenje. Župljani so se slavnosti pridno udeleževali. Posebno slovesno se je obhajal sklep slavnosti. K temu je došla izvanredna množica ljudstva; udeležil se je te slavnosti prečastni monsignor, častni kanonik in dekan črniški Anton Cibič, na čelu desetih duhovnikov. Po času primernem navdušenem sklepnem govoru se je vršila procesija okoli vasi, katere se je udeležilo staršinstvo z g. županom Ant. pl. Monari na čelu. Hišni gospodarji so postavili maje pred svoje hiše in gospodinje so okrasile okna s prti, podobami, cvetlicami in z gorečimi svečami. Veselo je, da so se te procesije v javno spoznavanje svoje vere vsi možaki občine deloma s svečami v roki udeležili. Pred duhovščino je šla dolga vrsta belo oblečenih deklic z venci na glavi in s svečami v roki. — Uverjeni smo, da opisana slavnost bo ugodno uplivala na pomirjenje duhov in povzdigo verskega čuta.

Konečno izrekamo najtoplejše zahvalo preč. g. govorniku za podučljive in navduševalne govore, vsem gg. duhovnikom za udeležbo, ljudstvu za izgledno obnašanje in pazljivo poslušanje govorov ter g. župniku za prireditve te pomenljive slavnosti.

F. F.

Politični pregled.

Deželni zbori.

Isterski deželni zbor je v torek zaključil svoje zasedanje. V proračunski razpravi so slovanski posl. stavili razne predloge. Posl. Spincic je utemeljeval zahteve glede ljudskih šol za slovanski del dežele; posl. Andričič in dr. Laginja sta priporočala podpore za kmečke občine. Zbornica je te predloge sprejela. Ob zaključanju zasedanja so se ital. posl. molče in brez „živijo“ na cesarja dvignili s sedežev.

V tržaškem deželnem zboru je poslanec Gorjup stavil nujni predlog glede odprave vinske klavzule. Zid Venezian in tovariši mu pa so izjavili da oni nikdar ne bodo glasovali za tak predlog. — Vladni zastopnik je na vprašanje slov. zastopnikov glede slovenske ljudske šole v Trstu odgovoril, da na dotični rekurz od strani osrednje vlade še ni nobenega odgovora.

Tirolski deželni zbor je zaključen. Vprašanje avtonomije se je razbilo ob nespornostimljenju med Nemci in Italijani.

V štajerskem deželnem zboru tirajo slovenski poslanci še vedno politiko abstinence ker so mnenja, da so tako na najboljši poti do deželne avtonomije spodnjega dela Štajerske.

Potovanje italijanskega kralja na Rusko.

V nedeljo ob 4^{1/2} uri popoldne je dospel ital. kralj Viktor Emanuel na carski dvor v Rusiji. Car je visokega gosta pristrčno vsprejel. Na zvečer prirejenem banketu je izrekel car v napitnici, da ga posebno veseli, da je kralj najprej obiskal Petrograd. Kralj je ostal 4 dni carjev gost; prirejale so se njemu na čast sijajne svečanosti, kakor velikanska serenada v Krasnojem Selu, pri kateri je sviralo 2000 godcev in velikanska vojaška parada, katere se je udeležilo 40000 vojakov. Italijanski kralj s svojim spremstvom, med katerim se je nahajal tudi minister za zunanje zadeve Prinetti, ni se mogel načuditi nastopanju ruskih vojakov.

Danes je že javna tajnost, da obisk ital. kralja na ruskem dvoru ni bil le akt vladarske uljudnosti marveč da je imel ta obisk velikanski političen pomen, kajti večji del časa katerega je preživel kralj na ruskem dvoru, bil je posvečen političnim pogovorom med vladarjema na jedni strani in med ministroma zunanjih del t. j. ruskim in italijanskim, na drugi strani.

Včeraj popoldan ob 3. uri je kralj odpotoval iz Rusije in se vrnil preko Berlin v Italijo.

Kronanje angleškega kralja.

Na nasvet zdravnikov so prepeleli bolnega kralja na otok Wight ker bode sprememba zraka ugodno uplivala na njegovo ozdravljenje. Trdi se, da se bode kralj, ako ne pride do kakih komplikacij, lahko že sredi avgusta podvrgel naporom kronanja, pač pa izostanejo iz programa vse utrudljive točke.

Novo angleško ministerstvo.

Dosedanji angleški ministerski predsednik lord Salisbury je nenadoma odstopil, na njegovo mesto pa je imenovan lord Balfour, vodja spodnje zbornice. Uzrok odstopu Salisburyjevemu je baje ta, ker še vedno ni popolnoma jasno na kak način se je sklenil mir v južni Afriki.

Domače in razne novice.

Konsekracija in intronizacija našega nadškofa. — Kakor smo že poročali, vrši se jutri v goriški stolni cerkvi konsekracija in intronizacija našega nadškofa mons. Andreja Jordana in sicer v navzočnosti treh drugih škofov, namreč tržaškega, poreškega in ljubljanskega. Naš nadškof položil je prisego v roke c. kr. namestnika grofa Goëssa, ki je bil v to od cesarja pooblaščen minuli četrtek. Danes se bosta poklonila novemu nadškofu v imenu goriške dežele deželni glavar dr. vit. Pajer in njegov namestnik dr. Gregorič. Nocoj kot na predvečer gori omenjene slovesnosti bode mesto razsvetljeno.

Imenovanja. — Računski svetnik in načelnik računskega oddelka na c. kr. poštne ravateljstvu v Trstu g. Iv. Kristiančič je imenovan višjim svetovcem. — Poštima komisarjema sta imenovana konceptista dr. Ivan Slejko in Ribard Marignani.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnistvo „Gorice“: blag. g. Svetoslav Premrov namesto vstopnine k veselici 2 K, in gospa Drufovka tudi 2 K namesto vstopnine k veselici.

Predsedništvo je prejelo od gosp. M. Jonko-ta v Boveu 200 K.

Srčna hvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda je podarila blagorodna gospa Mici Treo 50 K.

Deželni zbor goriški. — Včeraj je bilo zasedanje dežel. zbora pretrgano za šest tednov. Deželni zbor je v včerajšnji seji rešil deželni račun za l. 1901 ter potrdil dežel. proračun za l. 1902. Sprejel je tudi načrt pravil dežel. zavoda za zavarovanje živine. Natančneje poročilo prihodnjic. —

Sklep šolskega leta na c. kr. višji realki v Gorici. — Šolsko leto na tuk. c. kr. višji realki se je zaključilo dne 12. t. m. Iz letnega poročila posnamemo, da se je vpisalo v začetku šolskega leta na ta zavod 411 učencev, koncem leta pa je obiskovalo zavod 383 učencev.

Po narodnosti je bilo 229 Italijanov, 94 Slovencev, 58 Nemcev, 1 Čeh in en Anglež.

Po veroizpovedanju bilo je 357 katoličanov, 1 pravoslaven, 13 protestantov, 10 judov in en brezverec.

Najmlajši učenec je bil star 10, najstarejši pa 22 let. — Odličnjakov je bilo 14.

Zrelostni izpiti na tuk. c. kr. realki. — V drugem semestru je bilo 18 učencev, od katerih se je 1 zaradi hude boleznosti že v teku prvega meseca II. semestra preselil na Dunaj. Vsi ostali so se oglasili k zrelostnemu izpitu. Od teh je dobilo 15 spričevalo zrelosti, 1 spričevalo zrelosti z odliko, 1 pa je dobil preskušnjo jednega predmeta po počitnicah.

Eksternista sta se oglasila dva; jeden je dobil spričevalo zrelosti, drugi pa preskušnjo po počitnicah.

Ta uspeh je najugodnejši, odkar obstoji goriška realka.

Abiturijentje so priredili banket v hotelu južnega kolodvora, sviral je mestna godba. Razrednik g. prof. Čebular se je poslovil v daljšem govoru od svojih učencev. Na to je sledilo več napitnic od strani abiturijentov na profesorja. Abiturijentje so spremili potem ravnatelja in prof. Čebularja z godbo na njuna stanovanja, kjer so jima prirejali pristrčne ovacije.

Maturo so napravili in sicer z odliko: Petreusig; zrelimi so bili spoznani: Almstein, Braidotti, Cassini, Dörfler, Grignaschi, Hrovatin, Kenzian, Marcuzzi, Milde, Palm, Papis, Pauletig, Pertot in Zuccato. Od eksternistov: Scheller. Dva sta prebila preskušnjo.

Po narodnosti so 4 Slovenci, 3 Nemci, 1 Čeh in ostali so Italijani.

Mestni svet goriški. — Kakor smo zadnjič poročali, so se goriški stari mestni starašine nekoliko kujali, ker niso radi overovali novo izvoljenih kolegov katere so jim poslali v mestni svet goriški „malcontenti“ in zato tudi niso prišli k prvi seji, ki je bila sklicana v ta namen. V pondeljek pa je bila sklicana v ta namen druga seja in stari goriški mestni očetje vgriznili so, čeravno neradi, v kisló jabolko ter potrdili brez naj-

manjšega ugovora vse novo izvoljene mestne starašine.

Nesreča pri streljanju proti toči. — Včeraj popoldne je v St. Ferjanu ponesrečil pri streljanju proti toči posestnik Jože Ciglič in sicer vsled ne previdnosti s tem, da je vsipal smodnik v prevroči možnar. Smodnik se je vžgal, pri tem je razneslo steklenico in so ga stekleni kosi silno ranili po obrazu in vratu; bil je tudi ves osmojen. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Strelna ubila. — Dne 16. t. m. je v „Vrhu“ (na Stolu) ubila strelna Gerberjevega strijca iz Potokov, občina Kred. Fanta Gerberjevega pa je tako močno ožgala, da težko okrevi.

Razstava izdelkov učencev in učenk v „Šolskem Domu“. — Kakor v minulih letih so bili tudi letos razstavljeni izdelki učeče se mladine zavodov „Šolskega Doma“ dne 13. in 14. t. m. Izdelkov razstavilo se je toliko, da se je razložilo na 6 nalašč za to pripravljenih velikih in tudi na mnogo manjših mizah, razvesilo po stenah itd. Napolnjenih je bilo šest dvoran. Ne bomo na drobno popisovali razstavljenih predmetov, navesti hočemo le na kratko, kaj se je nahajalo v vsaki dvorani.

V šolski sobi IV. dekliskega razreda v prvem nadstropju na desno so bila razstavljena ročna dela: učenk II. razreda, n. pr. kvačkane izglednice po 12 obrazcev, kapice, jopice itd.; učenk III. razreda izdelki pletenja n. pr. nogavice, jopice, izglednice itd. in učenk IV. razreda n. pr. izglednice križevatega šiva, vporabe križevatega šiva na brisačah, preprogah, predpasnikih in te večina v jugoslovanskem slogu in izglednice v šivanju. Četudi so bili izdelki vsi pravilno delani in snažni, omeniti je vendar, da so nam posebno ugajali zelo okusni okraski na brisačah, preprogah itd.

V dvorani VI. dekliskega razreda so bila ročna dela učenk V. in VI. razreda in sicer so bili oni V. razreda na veliki mizi sredi dvorane n. pr. blazinice s prostimi monogrami, brisače z okusnimi okraski cvetic, ženske srajce, predpasniki in drugimi predmeti. Na mnogih mizah ob steni so bili razloženi izdelki VI. razreda kakor tudi navedene vse stene z mnogovrstnimi izdelki n. pr. moške srajce z ovratnicami, zastori pod okna, lepo obšiti predpasniki in blazinice, rutice, brisače s slovenskimi monogrami in okraski, spodnja krila itd.

V dvorani pripravljavnice za izobraževališča so bila ročna dela teh učenk, in sicer na in ob stenhah dela I. oddelka, na veliki mizi pa dela II. oddelka n. pr.: pisano in belo krpanje in vkladanje zaplatov, mnogovrstne podstavke, predpasniki, preproge k oknom in namizni prtichi, robčki, vajenice v vezanji, vezene prevlake blazinice, vezene srajce itd. Sosebno krasne so bile 4 preproge za okna, okrašene z enakostraničnim šivom učenke Ane Strel. (Konec pride.)

Nekim časnikarjem. — Neki poljski časnik je imel geslo: „Boj se Boga, spoštuj brata, ljubi bližnjega in čuvaj jezik očetov; to je božje pravo, je človeška dolžnost“. — Ali bi ne pristojala pa nekim liberalcem bolj deviza: „Kakor drvo, takav klin, kakav otac, takov sin! Na spominke pa besede pesnikov: Čas umrlj tebe je posnel! I sodbi ti ljudi ubežal nisi, utekel sodbi nisi ti Boga“.

Celjska slovenska gimnazija. — Kakor čitamo v „Domovini“, je štajerski drž. poslanec Chiari zatrjeval na nekem shodu, da namerava vlada ukreniti tako, da se spravi slovenska gimnazija v neko celjsko predmestje, za nemško gimnazijo pa da se sezida novo poslopje v Celju. Ako je to resnično, smejo celjski Nemci biti zadovoljni z dr. Koerberjem.

Narodna čitainica v Vipavi priredi v nedeljo 27. t. m. v grajščini pod Kostanjem gledališko predstavo, pri kateri bodo sodelovali č. člani slovenske drame iz Ljubljane.

Predstavljala se bode igra „Oče in oči ali ženski Otelo“. Začetek ob 8. uri zvečer. Cene: Prve tri vrste sedežev 2 K, ostali sedeži po 1 K, stojišča po 60 vin. Vstop je dovoljen vsakemu: Vtopnice za sedeže bode prodajal vse dni pred predstavo lekarnik gosp. Hus zvečer pri blagajni od 7. ure naprej. Čisti dohodek namenjen je družbi sv. Cirila in Metoda. — Slovenska drama nastopa z lepimi uspehi širom slovenske domovine in vzbuja povsodi spoštovanje in ljubezen do slovenske Tajije. Ljubljanski gledališki igralci pa tudi v polni meri zaslužijo vsega priznanja. Kdor je imel priliko videti jih na ljubljanskem

Deželni glavar otvori razpravo o teh predlogih. Oglasi se k besedi — dr. Tuma.

On rekapitulira poročevalčeve predloge ter pravi da so pametni in jim dá svoj expediat.

Vladni zastopnik grof Attems želi da bi se ta zakonski načrt vsprejel vsaj glede kanalskega okraja; glede ostalih točk nahajajočih se v odsekovem predlogu, pravi, da jih bode vlada podpirala, posebno pa kar se tiče uravnave vod na Primorskem. V ta namen je že izdelala vlada nekaj splošen regulacijski načrt in je proračunala stroške na približno 11 milijonov kron, ki se bodo postavljali v državne proračune v večletnih obdobjih, ako bode tudi dežela s primerno svoto prispevala.

Na to zbornica jednoglasno sprejme poročevalčeve predloge.

Dr. Venuti poroča o prošnji županstva Turjak za posredovanje deželnega zbora v zadevi naprave postajališč na postaji Pieris-Turjak, za brzovlake, ki gredo v Červinjan ter predlaga v imenu peticijskega odseka da se deželnemu odboru naroči, naj na pristojnem mestu posreduje da se tej prošnji ugotovi.

Ta predlog je bil tudi sprejet.

Vsprejme se tudi predlog deželnega odbora, o čemer poroča dr. Marani, da se zapuščina Karla pl. Cariniana sprejme in porabi v svrhu ustanovitve zdravnišča proti tuberkulozi. Ta zapuščina znaša nekaj nad 30.000 K.

Poslanec Berbuč poroča o načrtu zakona s katerim se vpelje davščina na pivo. Ta zakon se sprejme v vseh treh branjih.

Dr. Marani poroča o načrtu zakona o ureditvi šolskega prispevka pri zapuščinah. Deželni zbor je že jedenkrat vsprejel sličen načrt zakona ter ga predložil vladi s prošnjo da mu zadobi Najvišje potrjenje, ali vlada ni bila z dotičnim načrtom zadovoljna ter ga je vrnila opremljenega s svojimi opazkami.

V duhu teh opazk je izdelal deželni odbor novi načrt zakona, o katerem je dr. Marani v tej seji poročal in katerega je deželni zbor tudi vsprejel v vseh treh branjih.

Posl. prof. Berbuč poroča v imenu fin. odseka o prispevku k zgraditvi Bohinjske železnice.

V jedni zadnjih sej je deželni odbor predložil tozadevno poročilo ter predlagal da bi dežela onih 1000 akcij, katere ima

pri Vipavski železnici, odstopila vladi 500 akcij kot prispevek za gradnjo Bohinjske železnice. Deželni zbor je odstopil to zadevo fin. odseku v natančnejše pretresovanje. Glede na to da je dež. zbor svoječasno dovolil svoto 200.000 kron za zidanje jedne železnice po Furlaniji, a 200.000 kron za zidanje Vipavske železnice; glede na to da je bila prva svota določena za italijanski del dežele a druga za slovenski del, bi tako ravnanje, namreč, da bi se od svote 200.000 kron namenjene za slovenski del dežele, darovalo vladi, dočim bi svota drugih 200.000 kron, namenjena italijanskemu delu dežele, ostala nedotaknjena, gotovo razburilo slov. prebivalstvo ter zanetilo zopet narodnostne prepire, katerih v deželi prav nič ne potrebujemo.

Zato predlaga finančni odsek naj se deželni odbori drugih kronovin po katerih poteče Bohinjska železnica, poprej poprašajo, kake prispevke da so iste dovolile v ta namen.

Ta predlog sprejme se brez ugovora.

Potem je sledila cela vrsta poročil in predlogov o sklepih računov raznih zalogov za l. 1901 ter proračunov za l. 1902, ki so bili vsi sprejeti.

Na to poroča v imenu dež. odbora dr. Verzeznassi o predlogu za predjem, da se izvrše dela uravnave reke Birsas. Poročevalec prečita še precej dolgo poročilo, v katerem omenja posebno zadnje točke ki je po Furlaniji hudo razsajala ter uničila vse poljske pridelke v kakih sedmih občinah, tako da se nahaja tamošnje ljudstvo danes v največji bedi. Da bi se tej bedi vsaj nekoliko prišlo v okom, je nujno potrebno da se tamošnjemu ljudstvu priskrbi kaj zasluzka. Ker je pa gotova stvar da se bode morala reka Birsas v prav kratkem času regulirati, kaže najbolj da se to delo, za katero so načrti že izgotovljeni, prične tam, kjer je najnujnejše potrebno.

Zato je sklenil finančni odsek da se že zdaj za to delo iz deželnega zaloga predjme 25.000 kron, ako bo tudi vlada v jednako svrhu tak znesek anticipirala. Poročevalec stavi torej sličen predlog.

Oglasi se k besedi poslanec Lapanja, ki stavi premembni predlog in sicer tako da naj deželni zbor sklene da se dovoli za najnujnejša dela pri uravnavi Birse 25.000 kron, a za najnujnejša dela pri hudourniku Šjak 17.000 kron, ako bi tudi vlada jednake zneske dovolila.

Deželni glavar pravi da je to ar

predlaga poslanec Lapanja, popolnoma nova stvar ter da nima nič skupnega s predlogom katerega stavi finančni odsek glede 25.000 kron za najnujnejša regulacijska dela pri Birsu in da ne more zaradi tega staviti na glasovanje in v razpravljanje predloga poslanca Lapanje.

Dr. Tuma se oglasi k besedi in meni da se pravi metati denar skozi okno, ako se tako tija v en dan dovoljuje take zneske za uravnavanje voda ne da bi bili poprej izdelani načrti. Zaradi tega pravi da bode on proti temu glasoval.

Poročevalec dr. Verzeznassi trdi da so načrti glede uravnave Birse izgotovljeni, izgotovili so jih vladni tehniški organi, ki so v tem delu gotovo dobro izvežbani in se mu torej zdi popolnoma nepotrebno da bi jih tehnični deželni urad še jedenkrat napravil.

Glede Šjaka pa pravi da takih načrtov še ni. On prosí torej vse poslance naj bi glasovali za predlog, kakoršnega stavi finančni odsek, ker bi se s tem dosegla dva namena in sicer oni, da se popravijo pri Birsu poškodovani obrabi kar je po mnenju zastopnika poljedelskega ministerstva, ki se je lansko leto udeležil komisije, ki je pregledala ves tok Birse od njenega izvira pa do njene izliva v Sočo, neobhodno potrebno ako se hoče preprečiti še večje škode; potem pa bi se dalo ravno s tem potrebnim delom ljudstvu zasluzka, katerega zdaj tako nujno potrebuje.

Poslanec dr. Marani pravi da tiči za zdaj, kakor znano, najnujnejša potreba, da se kobariška okolica obvaruje pred povodnjo, v tem, da se iztrebi strugo Idrijce na istem mestu, kamor je nanosil hudournik Šjak mnogo grušča ter da se s tem omogoči hitrejši odtok Idrijce; — to pa da bi stalo nekaj stotakov, katere lahko deželni zbor že v tem zasedanju dovoli in da se to zgodi, uplival bode tudi on pri svojih tovariših v italijanskemu klubu.

Dr. Tuma je dal blagohotno svoj expediat tudi dr. Maranijevemu predlogu.

Dr. Gregorčič pravi da je v oblasti deželnega glavarja določevati ter tolmačiti deželnozbornski pravilnik glede taci predlogov kakoršen je predlog posl. Lapanje, da li se sme kojo njih razpravljati in glasovati.

Ker je deželni glavar v tem slučaju odločil da ne pusti ni razprave ni glasovanja o Lapanjevem predlogu, predlaga dr. Gregorčič, naj bi deželni glavar sma-

tral predlog glede Šjaka samostojnim predlogom.

Poslanec Lapanja se temu predlogu pridruži in tako je smatrati njegov predlog samostojnim predlogom.

Potem stavi deželni glavar na glasovanje predlog fin. odseka, ki je bil sprejet.

Glasovali so zanj Italijani.

O dr. Faiduttijevem predlogu za podporo po toči poškodovanim Furlanom poroča tudi dr. Verzeznassi. Z ozirom na vedno večje potrebščine, katere se pokrivajo iz dohodkov deželnega zaloga; z ozirom dalje na to da je deželni zbor že s sprejetjem prejšnjega predloga priskočil kolikor je bilo to mogoče po toči prizadetim Furlanom, predlaga finančni odsek, da se dr. Faiduttijev predlog s tem reši, da se naroča deželnemu odboru, da gre na roke dotičnim občinam ali pa posameznikom, ki bi od vlade prosili brezobrestnega posojila ali pa kake podpore bodisi v denarju ali pa za kaka javna dela, pri katerih bi imelo ljudstvo zasluzka.

Tudi ta predlog je bil sprejet.

S tem je bil rešen dnevni red.

Na to prečita posl. Grča svojo interpelacijo do fin. ministra glede pobiranja vžitnine, katero priobčujemo na prvem mestu današnjega lista.

Dr. Treo zahteva da se ustanovi mesto učitelja za kmetijski poduk na možkem učiteljišču za Goriško ter da se uvede pouk v kmetijstvu v nadaljevalnih razredih ljudske šole.

Poslanec Holzer predlaga, naj se pozove vlada da ustanovi telefonsko zvezo med Trstom, Gorico in Korminom ter bližnjimi glavnimi trgi ter da stopi ista v dogovor z ital. vlado, da se ta črta potegne do Vidma.

Posl. Jakončič interpelira vlado glede „ramp“ na Vipavski železnici, katere da so preozke in slabo zidane.

Isti stavi interpelacijo do fin. ministra da zniža davščino pri žganju češpljevega luba. Isti stavi tudi predlog da bi vlada izdelala in predložila zdravstveni zakonski načrt ter pomnožila po deželi število lekarn.

Poslanec Štrekelj interpelira naučnega ministra zaradi nemških razredov na tukajšnji ženski vadnici ter zahteva da se vsaka vadnica sploh preosnuje tako da bo odgovarjala praktičnim zahtevam.

Deseta seja je bila včeraj.

Sobotno pismo.

(Piše Homunculus.)

Vročina pritiska g. urednik, vročina! Zato vse sili na hlad in seveda tudi naš deželni zbor. Notri v zbornici pa vlada zdaj huda vročina, kajti dela se s „polnim parom“ 92 atmosfer. Ob tolikem pritisku veje kakor blagodejni hlad vprašanje o regulaciji raznih voda. Pa tudi regulacija učiteljskih plač in uravnava vprašanja o novi deželni norišnici so primeren material za razpravljanje o počitnicah in — o pasjih dneh.

Torej v prvo: učiteljske plače.

Ta točka dá sedaj mnogo misliti na počitnicah se nahajajočim učiteljem. Mnogokateri od njih si pač misli: oh, škoda, da tisti dražestni možic ni takoj realiziral dr. Tumovih obljub, — kako fletno bi bilo zdaj „pod hrusko“. Ta ali oni bi si tudi lahko privoščili kako „turo“ iz dežele neverjetnosti v deveto deželo počitniške zabave; kar pa je „Tovarišev“ in „Zavezarjev“ pa bi lahko riskirali ekskurzijo v večjem številu n. pr. v slavne Benetke, pa bi lahko stavili „Tovarišu“ prireditelju pogoj, da v slučaju da bi se turn sv. Marka mej tem podrl, jim brez družega vrne denar — kajti Benetke brez stolpa sv. Marka so do malega tisto kakor učiteljski stan brez reguliranih plač. ...

Ali kakor vse kaže, iz te moke ne bo kruha. Neki „baje“-slovec v predzadnji „Soči“ dela sicer kot bivši kolega učiteljem močne sline, ko pripoveduje, da je „načrt zakona o uredbi učiteljskih plač že izdelan in že predložen“ in da

s o plače 600, 700, 800 (ne pove sicer ali kron ali goldinarjev) in več družega mikavnega, nazadnje pa pravi, da ta načrt pride baje že jeseni v razpravo in dostavi v takih radamontadah običajni „!“. Tako seveda lahko govori nekdo, ki ima baje toliko tisočakov, da lahko plačuje nepremišljene in vsled tega izgubljene pravde, — ali drugače je s „poštenim delom učiteljstva, ki zasluži poštenega plačila“. To resno misli na vresničenje Tumovih obljub in zatrjil, da se dobi denar ako in kadar se le hoče in namerava tudi prijeto dr. Tumo za besedo, njegovega možica pa — za hlačni rob. Čemu pa še le v jesenskem zasedanju, ako je vir „neizcrpen“? Tu se je moralo nekaj zgoditi, da „stvar“ že v tem zasedanju ni mogla v „razpravo“. Ali so bile mar „seje“ možiceve brezuspešne? Ali se je kaj — „zabasalo“? No, v tem slučaju bi morala biti takoj pri rokah — purganca, makár radikalna „lopatka“, ki bi omogočila zaželeno „backanje“.

No, mogoče je pa le vse „left“ in prazna sapa kar sta Tuma in sodrug mu Božidarovič Krivokljunič „backala“ o regulaciji učiteljskih plač. Božidaroviču sicer v tem slučaju ne zamerim, kaj družega pa je s Tumo, ki si je že optal predpasnik in vihal rokave ... njemu jo še zagodem takole:

O Tuma, Tuma,
Vse preveč šuma,
Ki ves se v nič skadi!
Če ne boš bolje,
Kar pójď na polje,
Saj nisi za poslanca Ti!

Pa tudi po polju ni v taki vročini varno hoditi ljudem, ki so slabih živcev in redkih možjan, kajti solčna vročina izkuha še tisto malo misli, ki se nahajajo v takih možganih. ...

Ali je hodil dr. Tuma o belem dnevu po polju pred ono znamenito sejo, v kateri se je vršila debata o deželni norišnici, ne vem, to pa vem, da je ravno on s svojim „poseganjem“ v to debato prinesel v deželno zbornico dokaz, da se nahajamo v dobi pasjih dni. Kajti kakor se je takoj videlo in spoznalo, bila je točka o norišnici njegova — specialiteta in kar prikrojena njegovemu poslaniskemu obzoru, kar je najbolj zadel z zatrdilom, da so dobivali v norišnico v Kierling-Guggingu tedaj, ko je on obiskal to norišnico, same izbrane norce. Tudi njegovo pobijanje „paviljanskega zistema“ v norišnicah pove marsikaj. On pravi, da norec ostane norec, deni ga kamor hočeš in zaradi tega je najboljši, da se norce „centralizira“ t. j. da se jih zapre kar skupaj v jedno kletko ali centralno poslopje, ne pa da se daje vsakemu posebno kletko v „paviljonskem sistemu“. Ta zmisel Tumova za centralizacije je mogoče tudi porodila sklep, da imej „napredna“ stranka v Gosposki ulici svojo skupno centralo za vse. ...

Največjo „strokovno izkušnjo“ v teh rečeh pa je pokazal dr. Tuma s tem, ko je poročal, da je na svoje oči videl, kako so usmiljene sestre norce pretepele. Pri teh besedah sem začel dr. Tumo plašnim okom opazovati, kajti

menil sem, da mu „pride“ tisti „štadij“, ko človek sumljivo fantazira. Debelo je gledal, ko je to pripovedoval in celo pred mojimi očmi se je pojavila slika njegove fantazije: usmiljenka v svoji uniformi z obširno belo pečo na glavi, katere trakovi „frlijo“ na vse strani, ko dviga gorjačo in jo s strašnim hrupom spušča na zaprašeni hrbet nepoboljšljivega norca — slika, katero bi moral iz Tumove fantazije fotografirati fotograf Jerkič in jo porabiti za kinematograf kot najboljšo reklamo. ...

Ta Tumova slika o usmiljenki, ki pretepa norca, me je tako navdušila, da sem že menil vstati in predlagati njega za psihijatra v novi norišnici, v dobrem prepričanju, da boljšega prijatelja norci ne bi mogli dobiti. On bi se kakor na kakem delavskem shodu vstopil pred nje in bi jim takisto mirno in prepričevalno kakor zna le on, govoril: „Dragi norci! Že stari Solon pravi, da je norec oni, ki reče norcu, da je norec ...“, a spomnil sem se svoje nevidnosti in tako ni bilo z mojim predlogom nič ... škoda! Kako naglo bi bilo to vprašanje rešeno in zidanje norišnice bi vsaj ne trpelo ovire.

Naj zaključim g. urednik! In ob zaključku naj izrečem dr. Tumi še svoje priznanje na piramidalni ideji, da se naj mesto upeljanja kolonizacijskega zistema od 30 goriških norcev pošlje in sicer petnajst Furlanov v slovenski del dežele in 15 Slovencev v Furlanijo. To bi bilo krasno! Irredenta bi s tem mnogo pridobila in „Legine“ šole mej Slovenci bi zadobile s tem opravičeni temelj obstanka.

odru, je moral priznati, da boljših igralcev ne premore niti kak velikomestni oder. Pravi umetniški užitek je videti te sinove slovenske Talije v svojem elementu. Gotovo si nikdo ne da oditi prilike tega izrednega umetniškega užitka, ki ga bodo nudili na Vipavskem odru v nedeljo 27. t. m.

Novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani. — Poroča se, da namerava vlada zgraditi novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani in sicer na prostoru sedanjega licealnega poslopja.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca junija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvo „Slov. Nar.“ zbirko 75 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem 10 K, Lev Franke v Laškem trgu zbirko v čateških toplicah zbranega omizja 3 K, mestna višja dekliska šola v Ljubljani ob izletu na Vrhniko mesto razglednic 25.06 K, Natalija Truden v Trstu 200 K, gostje žup. Ant. Šjanca pri Sv. Juriju v Slov. goricah 20 K, župnik v p. Fran Jeršič 6 K, žup. Iv. Sakser v Hotedršici 10 K, Fr. Ogrizek v Sv. Križu pri Slatini zbirko igralne družbe 6 K, posojilnica za Loški potok, Drago in Travo 10 K; podružnice: moška v Ormožu 35 K, izvenakademična v Gradcu 100 K, šentpeterska ženska v Ljubljani 538.98 K, šentpeterska moška v Ljubljani 300.30 K, ženska v Ormožu 48.80 K, ženska v Črnomlju 86.48 K, v Ljutomeru 50 K. — Družba je imela meseca junija 1834.22 K dohodkov in 2060.14 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. C. in M.

Tristo kresov na čast sv. Cirila in Metoda v eni župniji. — Z visokega Remšnika se poroča, da je tam v remšniški fari gorelo na čast sv. Cirila in Metoda do 300, reci: tristo kresov malih in velikih. Slava sinom Slave!

Slov. fer. akad. društvo „Bodočnost“ v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 20. jul. 1902 svoj I. ustanovni občni zbor v Ljutomeru pri g. Seršenu ob 10. uri predp. s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo pripravljalnega odbora. 3. Volitev a) predsednika, b) 4. odbornikov, c) 2. pregledov. 4. Odobrenje poslovnika. 5. Načrt počitniškega delovanja. 6. Slučajnosti. Po obč. zboru je skupen obed z značajem banketa. Pristop k obč. zboru in skupnemu obedu ima vsak Slovenec, ki se zanima za društvo. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj to prejavi g. Seršenu v Ljutomeru. Popoldan ob 3. uri se začne veselica, zvečer pa ples v gostilni Iv. Vaupotiča v Ljutomeru. Vspored veselice je sledeči: 1. Pozdrav predsednika; 2. Zvezna. — A. Nédved moški zbor; 3. Čolničku. — V. Parma mešani zbor; 4. Nisem Nemeč, dekle lepo. — A. Hajdrih, čveterospev; 5. Slavnostni govor; 6. Po morju viharjem — Franc Schneider; (poklonil „Bodočnosti“) moški zbor; 7. Žitno polje. — Fr. Gerlič, meš. zbor; 8. Oj slovenska zemljica. — Fr. Ferjančič moški zbor; 9. Šaljiv nastop: Stotnik in njegov sluga; 10. Šaljiva gledališka igra: „Zakonska sol“. Šaljiva pošta itd. Po gled. igri se vrši ples v notranjih prostorih. Med posameznimi točkami vsporeda svira godba.

Grozna nesreča. — V soboto zjutraj pripravljaj se v Trstu 40letni izdelovalec umetnih ognjev A. Cargnelutti v neki mali hišici na posestvu konjederca Jorasa. Pri delu sta mu pomagala njegov mali sinček in delavec Anton Bacinello. Kar naenkrat je v rokah Cargnelutta eksplozija nekakšni omot. Vnel se je ves materijal, vsled česar je nastala grozna eksplozija. Oče in sin Cargnelutti sta ubita. Bacinello je ostal pri življenju.

Za Italijane. — Iz blažene Italije mora tržaška občina vsako leto plačevati ogromne stroške. V sredo zvečer je namreč v tržaškem deželnem zboru poslanec Ravasini naglašal: L. 1896 sta avstrijska in italijanska vlada sklenili pogodbo za recipročno brezplačno oskrbovanje bolnikov. Ako n. pr. v naši državi zbolijo laški državljani, plača naša država vse dotične stroške v bolnišnici. Tržaški deželni odbor se je že l. 1899 bavil s tem vprašanjem in prosil vlado, naj prevzame vsaj del stroškov za laške bolnike v Trstu. Občina pa od vlade ni dobila nobenega odgovora in je od 10. oktobra 1899, torej niti v treh letih, izdala za laške državljane 443.000 kron. Tako se z avstrijskim denarjem podpira laška irredenta.

Stolp sv. Marka v Benetkah. — O tem svetovnoznanim stolpu ki je izginil iz višav beneškega obzorja, pišejo mnogo razni listi. Stolp je bil zares zgodovinskega pomena. Okoli njega se je sukala vsa zgodovina slave in propadanja beneške republike. Z njegovih lin so pozdravljali zvonovi cesarja Rudečbradca in njegovi glasovi so spremljali križarje pri odhodu v Palestino. V notranjem

stolpu ni bilo stopnic marveč bila je lepo izpeljana pot v 38 ovinkih, po kateri poti se je lahko prišlo do vrha stolpovega v višino blizu 100 metrov. Cesar Henrik III. in pozneje Napoleon I. sta celo prijezdila s konjem do vrha. Kdor je obiskal Benetke se je gotovo potrudil na to pot in je z vrha stolpovega užival čaroben razgled čez Benetke, okolico in morje. In zdaj ga ni več. Mestni svet beneški ki je imel takoj po tem, ko se je stolp sesedel, sejo, v kateri je sklenil, da se stolp zopet zgradi in sicer popolnoma jednak prejšnjemu. V ta namen je dovolil pol milijona lir in sklenil naprositi ital. vlado za pomoč. Po seji je ogromna množica ljudstva priredila arhitektu Vindrasku veliko ovacijo iz hvaležnosti. Ta arhitekt je namreč že več časa prorokoval, da se stolp podere a mestni stavbinski organi so se mu smejali. A prorokovanje se je zdaj uresničilo. Znani profesor Oton Wagner je pa javno izrekel mnenje, da celih Benetk čaka slična usoda in da jim ni rešitve, ker so pilotje, na katerih je mesto sezidano, začeli trohneti.

Čez 400 let v Nytro. — 314 milijonov kron podaril je mestu Nytra na Ogerskem neki prijatelj mesta. Ta vest se je širila nedavno v Nytri. Sosedje so hoteli počiti od zavisti in dobri Nytričani veselili so se nad vse. Saj pri tako velikem daru je gotovo, da bi jim ne bilo treba plačevati občinskih doklad. Toda njihovi zadovoljni obrazi postali so dolgi, ko so zvedeli, kako je dobrotnik Nytre, gospod Fajfalussy, nafilal mesto z navedeno ogromno svoto. Mestu je daroval 300 kron, toda v darovalnem pismu navedel je kot pogoj, naj se ta svota naloži na obresti in obrestij skozi 400 let. V tem doglednem času dosega boče glavnica svoto 314 milijonov kron. Dobri Nytričani pa sedaj računajo, kako prijetno boče čez — 400 let v Nytri.

Neprestreljiva tkanina. — Neki mladi Italijan Benedetti je izumil neko vrsto tkanine, ki je neprestreljiva: S t. m. so se vršili v Rimu poskusi v pričlo vojnega ministra in zast. družih držav. Ovilili so s to tkanino jednega osla in jednega petelina in streljali nanja z angleškimi najmočnejšimi revolverji in italijanskimi vojaškimi puškami. Poskusi so se izvršeno sponesli, kajti kroglice so odletele in niso tkanine nič poškodovale. Ta tkanina je debela tri milimetre. Iznajšitelj ni dovolil, da bi si tkanino kdo natanjko ogledoval, marveč konstatirali so smeli samo, kako kroglice odletajo. Poročajo, da se bodo vršili poskusi tudi s šrapneli in topovi.

Nov način lepotečenja. — V Ameriki, v deželi iznajdeb, so se začeli na povsem nov način lepotečiti; geslo tega lepotečenja je — miruj. Lepoteči se na ta način: Vleže se na zemljo, z obrazom proti nebu. Vse napete mišice vrata, rok, nog, sploh celega telesa se morajo umiriti; tako, da klijent niti ne sme čutiti, ako mu kdo vzdigne glavo. Imeti mora čut, kakor da bi ne imel glave, in glava mora sloneti popolnoma v roki dotičnega. Isto se mora čutiti tudi pri roki ali nogi. Ako človek pride po dolgotrajnem mirovanju do te virtuočnosti, potem postane — lep! Seveda je vse to ameriško.

Polkovnik Grimm. — Polkovnik Grimm, ki je bil, kako znano, zaradi vohunstva obsojen na dvanaest let posilnega dela v Sibiriji, je bil te dni odpeljan tjakaj. Bil je uklenjen ter privezan k nekemu drugemu navadnemu hudodelcu, ki so ga peljali v Sibirijo.

Kuga v Indiji. — Ruski list „Vjestnik Sudehnoj Medicini“ poroča o kugi v Indiji in pravi da je obolelo na tej strašni bolezni v Bombay-u od 5. maja do 9. junija 853 oseb; od teh da jih je umrlo 815; v provinciji Pengiat pa jih je v isti dobi obolelo 23.642, a umrlo jih je 22.042. V tem času je v Indiji umrlo za kugo skupaj 28.334 oseb.

Samostan na vodi. — V Taganrok na Ruskem je prišel v ondoto morskoro luko redek gost, ki je vzbudil v Taganroku splošno pozornost. Prijadrala je velika ladija „Pokrow Pressvatyja Bogorodcy“, last Pantelejsinovega samostana (nezdinjenih Grkov) na gori Athos. Ladija je popoln samostan. Kapitan in vsi mornarji so menihi z gore Athos in nosijo meniško obleko. Črno pobarvana ladija z velikim belim križem ima kapelico, v kateri kapitan oče Gerassino opravlja vsak dan službo božjo. Na ladiji se strogo izvršuje samostanska pravila. Ladija je pripeljala sveto olje z gore Athos za ruske samostane.

Neprijetno snidenje. — Neka bogata vdova, še čvrsta in močna, hotela se je v Berlinu še enkrat močiti. Po časopisnih inseratih si je iskala ženina. Oglasilo se je veliko število ponudnikov, ne da bi bili imenovali ime. Med vsemi ponudbami ji je najbolj ugajala ponudba

nekega mladega uradnika iz province. Snidenje bilo je pismenim potom določeno na neki železniški postaji. Da bi se spoznala, bilo je dogovorjeno, da bode imela „ona“ v roki šopek šmarnic, „on“ pa na suknji pripeto rudečo vrtnico. Težko je vdova pričakovala vlaka; ko vlak privozi, stopi iz voza jeden sam potnik s pripeto rudečo vrtnico na suknji, in ta potnik bil je — njen sin.

Brezlični brzojav in šah. — Potniki na ladiji „Campania“ so se dolgočasili. Imeli so pa na ladiji aparat za brzojavljenje brez žic. Brzojavili so kar na slepo in brezlični brzojavni aparat na 80 milj oddaljeni ladiji „Philadelphia“ se je odzval. Na to so ponudili potniki ladiji „Campania“ onim na „Philadelphia“ igro na šah in le ti so se odzvali, da sprejmejo ponudbo. Ob 2. popoldne so na obeh ladijah na krovu razprostrli šahni deski in igra potom brezličnega brzojava se je pričela. Igrali so do večera. Zvezo pretrgala je ladija „Lucania“, ki je brzojavila, da ima brzojavna naročila sporočiti „Campaniji“.

Nov izbruh na Martiniku. — Iz Fort de France javljajo 12. t. m.: Minulo noč okolu polnoči se je pojavil nov izbruh, ki je povzročil mej prebivalstvom veliko vznemirjenje. Povzročena škoda še ni znana. Brzojavna zveza je pretrgana.

Nov zdravilni vrelec. 35° C toplota, je jel izvirati vsled zadnjega potresa v Solunu.

Kolera na Kitajskem. — V Peking, glavnem mestu Kitajske se kolera tako širi, da umrje vsaki dan na stotine oseb na tej epidemiji.

Miši „dež“. — Nedavno se je pojavila v bližini mesteca Bougie v Algeriji čudna prikazen. Naenkrat se stemni nebo in na zemljo so začele padati črne miši tako goste, da so bila tla v malih sekundah popolnoma pokrita samih miši. Mnogo teh živalic se je nataknilo v padcu na špicaste kole s katerimi so ograjena domovja. Arabci, ki prebivajo v teh krajih so se te prikazni tako prestrašili, da so bežali in klicali „Alah, Alah!“ misleč, da je kazen božja. Ta prirodna uganjka pa je bila kmalu razvozlana. Močen vihar (ciklon) ki je pribučal iz puščave, kjer vse mrgoli miši, je te živalice dvignil tam od tal ter jih nesel po zraku pred mestece Bougie, kjer so popadale na zemljo.

Sprejme se

v trgovino s mešanim blagom mlad izurjen *trgovski pomočnik (komí)*, sin poštene krščanske rodbine. — Ako se oglasi pa kdo, ki bi hotel vzeti trgovino v najem in ima zato potrebne pogoje, odda se ista tudi v najem. Obrniti se je v prvem kakor v drugem slučaju do podpisane.

Šturje, 16. jul. 1902.

Ivan Defranceschi, trgovec.

Po zmerni ceni je na prodaj
lep, viseč
svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravištvu.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica — Gosposka ulica šte. 7 — Gorica

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voilte de Lanie, Tennis, Oksford, pique, luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preproge, pregrinjale, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajce, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistriči. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Gospodu lekarničarju

Gabrijelu PICCOLI

v Ljubljani.

Vaše železnato vino sem s prav dobrim uspehom vporabljal pri neki gospe, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi določite še šest steklenic zgoraj navedenega vina.

Dr. L. Färber,

c. kr. štabni zdravnik.

V Gorici, 6. junija 1901.

Prodaja se v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, v Istri in Dalmaciji po 2.40 K steklenico.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dalmatinskih in
isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Rostrežba poštena.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v ednu ob 11. uri predpoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželno. Ako padne na teden praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejem ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Vprašanje

poslanca Bl. Grče in tovarišev do Nj. ekselencije g. finančnega ministra pl. Böhm-Bawerk na Dunaju.

V seji goriškega deželnega zbora dne 17. t. m. so stavili poslanec Grča in tovariši sledečo interpelacijo:

Pritožbe od strani naših občin o nečuvnem samovoljnem postopanju organov privatnih zakupnikov erarske užitnine od vina in mesa množijo se od dne do dne trdeč, da so občinske koristi, ki so v zvezi z občinskimi dokladi na imenovano vrsto posrednjega davka, na milost in nemilost izročene tem zakupnikom.

V dokaz resnice te trditve navajamo dejstvo, da so občinski dacarji zapečatili z občinskimi pečati nastavljen sod vina, a dacarji erarske užitnine so meni nič tebi nič takoj odstranili občinske pečate.

Solkanska občina je oddajala do 31. dec. 1901 pobiranje občinskih doklad na tovrstni davek zakupniku erarske užitnine ter sklenila, pobirati tozadevne doklade od 1. jan. 1902 v lastni režiji. Dacarji privatnega zakupnika za državno užitnino so vsled tega potirjali že naprej pod ugodnimi pogoji doklade na užitnino za l. 1902, in ker noče zakupnik vrniti remanenc, oškodovana je bila le ta občina vsled tega po poročilu merodajnih činiteljev za 700—900 K.

Nečuden slučaj prigodil se je pa v tem oziru v Št. Frjanu pri Gorici.

Užitninski funkcionar erarske užitnine je dne 28. decembra 1901, ko je poizvedel, da namerava sprejeti občina pobiranje užitnine v svojo režijo, pregovarjal osebno tamošnje krčmarje, naj obdačijo še v starem letu kolikor mogoče vina za l. 1902, popustil jim je v gotovnejšo dosego svojega namena, oškodovati občino, na hektolitr vina po 3-20 K ter dal čas za vplačanje le napovedanih užitninskih doklad do konec maja 1902.

Slično se je godilo v Šempasu in Prvačini. Občina Slivno na Krasu oddala je vsled domačih homatij še le koncem meseca marca pobiranje občinskih užitninskih doklad domačemu zakupniku ter

naprosila dacarja državne užitnine, naj bi podal občini potrebne podatke za minola meseca januar in februar, da bi vedela, koliko ima od krčmarjev tirjati; a označeni dacar se je temu odločno uprl. Ker nočejo dati tudi krčmarji nobenih podatkov, je občina v nevarnosti, da izgubi svoje dohodke ter je občinsko starašinstvo izpostavljenjo zasmehu ljudstva in krčmarjev. Vsi koraki imenovane občine, priti do svojih pravic v tem oziru ostali so do sedaj brezuspešni.

Županstvo v Povirju na Krasu, ki ima 100% doklade na tovrstni davek, obrnilo se je za pobiranje teh doklad do zakupnika drž. užitnine v smislu okrožnice dež. odbora z dne 24. maja 1899 št. 2478, toda zakupnik je celo to zahtevo zavrnil.

Pritožba na c. kr. finančno nadzorstvo v Trstu ni nič koristila. Ta c. kr. oblastinja je zavrnila županstvo, naj se obrne na zakupnika državne užitnine, kar je županstvo tudi storilo; toda na to ni dobilo niti odgovora. Pač pa se je zakupnik pogodil med tem s krčmarji, in občina naj gleda sedaj, kako pride do svojih doklad. Vrh v vsega se še rogajo zakupnikovi dacarji, da njim ni dolžnosti pobirati občinskih užitninskih doklad.

Občina Št. Peter pri Gorici ima 50% doklado na užitnino vina in se je pogodila s krčmarji, da vplačajo direktno v občinsko blagajno tozadevne zneske. Toda dacar državne užitnine ne vpisuje redno in vedno državnega davek v revizijski list za vino, da bi tem potom oškodoval občino.

Že iz teh podatkov je razvideti, da se zakupnik državnega davek na vino z interesi naših občin, posebno v slov. delu naše kronovine, kar naravnost norčuje, zato stavimo na Vašo prevzvišenost vprašnji:

1. Hoče li Vaša prevzvišenost nemudoma dati preiskati navedene podatke po strogo zanesljivih uradnih osebah?

2. Hoče li Vaša ekselencija skrbeti za to, da se tem neprilikam v okoliščini pride ter odrediti, da pobirajo lahko občina in dežela svoje tozadevne naklade na vino in meso neodvisno od zakupnikov državne užitnine po tarifi?

IV.

Prenočila je doma. Ne vem, je li spala ali ne; ali ni še zaprla oči, že so prišli mladeniči iz grada.

„Pojdi hitro v grad!“

Kako je plakala, kako je prosila, da bi smela še malce ostati pri očetu, ker je hudo bolna.

„Ne“, pravijo, „mi tega ne smemo dovoliti. Če ne greš z lepa, tedaj te odvedemo z grdim. Še večeraj so te iskali gospodiči in gospod, kam je neki šla.“

„Koliko hudega jo še čaka?“ pravi bratova žena.

„Dal Bog, da takega nihče ne dočaka! Bilo bi bolje, da bi takoj majhna umrla!“ se odzove brat. „Nikar ne plakaj, Odarka, nikar! Nikar ne prosi! Ne bodo se te usmili. Ni njihova volja.“

„Ni naša volja“, reko mladeniči. Bilo je že tudi njim hudo.

Mi smo kakor iz uma: kaj neki bode iz tega? Ne vemo, bi li šli v grad ali bi čakali doma na svoje zlo.

„Z Bogom, mama, z Bogom!“

Mi nji:

„Kaj je? Kaj je?“

„Dali so me mlademu gospodu“, pravi; „v nedeljo me bode odpeljal. Tudi

Deželni zbor goriški.

(Deveta seja dne 17. jul. ob 5. uri popoldne).

Pričujoči vsi poslanci. Tajnik prečita zapisnik prejšnje seje. Na to naznani deželni glavar dr. Pajer, da je vlada deželnemu zboru predložila načrt zakona glede oprostitve delavskih stanovanj od davčin in doklad. Deželni glavar naznani tudi dopis c. kr. namestništva v Trstu s katerim se obvešča deželni odbor da je Nj. Velič. presv. cesar zaukazal da se od dohodkov dobrodelne loterije izplača 40.000 Kron za pokončevanje pelagre Istotako naznani deželni glavar da so prijavili nekateri poslanci interpelacije in predloge ki se bodo prečitali koncem seje.

Po prečitaniu raznih prošenj in peticij se oglasi k besedi vladni zastopnik c. kr. okraj. svetov. in voditelj tuk. c. kr. okr. glavarstva grof Attems, da odgovori na dve interpelaciji, namreč na ono, katero je stavil že v zadnjem zasedanju poslanec Naglos glede zidanja novega šolskega poslopja v Korminu ter glede ustanovitve obrtne šole istotam in pa na interpelacijo, katero je stavil poslanec Štrekelj v zadnji seji dež. zbora glede nezdravil razmer na žrebčarski postaji v Kobaridu. Glede zidanja šolskega poslopja v Korminu pravi vladni zastopnik, da se je isto začelo meseca junija t. l., da se je pa zidanje nekoliko zavleklo, bilo je krivo dejstvo, da podjetnik tega dela ni imel potrebne kvalifikacije, da bi zamogel sam delo nadzorovati ter da je moral imenovati dotični oblasti osebo ki je za ta posel vsposobljena. Kar se pa tiče ustanovitve obrtne šole, rekel je, da so se začele od strani vlade že dotične poizvedbe in priprave ter da ima vlada resen namen, v najkrajšem času tako šolo v Korminu ustanoviti. — Glede žrebčarske postaje v Kobaridu pa bi bila očitavanja v Štrekeljevi interpelaciji neopravičena; kajti sklepati iz odgovora vladnega zastopnika je bilo ljudstvo s plemenjaki na isti postaji popolnoma zadovoljno in so tudi vspehi bili dosedaj vedno jako ugodni. Sicer je dotičnim oblastvom konjereja v tolminskem okraju jako pri srcu ter ne

vas bode odpeljal, draga tetka. Pravili so, naj se pripraviva za nedeljo.“

V meni zadržti srce. Nisem do sedaj živela v razkošju, ali vendar doma, pod domačim krovom. In sedaj me dajo tujim ljudem, v tuj kraj. Ne vem niti kaj delam niti kako. Hudo mi je bilo; oblike so me drobne solze. A bratova žena zahvaljuje Boga, ker njena hčerka ne odide sama v tujino.

Naš starejši gospodič se je oženil z Lješkinjo in živel v mestu, a k očetu ni prišel kaka štiri leta: bili so v kregu. Stari se je srdil zato, ker je vzel Lješkinjo. Ali ko jim je Bog dal deco, jima je starec odpustil. Začeli so jo obiskovati in to često. Lješkinja je starca nekako vdobrovoljevala, kakor bi ga bila očarjala, pa jo je poslušal in ji dajal denar... A bil je tako skop, Bože!

Ko je prišla, so jo naš gospodar in gospodiči naprosili, naj si izvoli Odarko, le da odvede bedno devojko daleč proč. Nama je bil dan odlog do nedelje, da se pripraviva, a sami so se odpeljali naprej.

V.

Prišla je nedelja. Zbrala se je rod-bina, da naju spremi, pa smo se poslovili. Odarka se zadnjič prikloni materi, a

opuščajo nobene prilike da bi iste vedno ne poboljševale in ne pospeševale.

Na to preide zbornica k dnevnemu redu.

Dr. Gregorčič poroča o načrtu zakona o pogozdovanju Krasa v političnem okraju tolminskem in v nekaterih občinah kanalskega sodnega okraja. — Ker prinesemo to poročilo v svoji celoti v jedni prihodnjih števil našega lista, se omejimo danes samo na predloge, ki se tako-le glase:

Visoki deželni zbor naj sklene:

I. Vladni načrt zakona zastran razširjenja veljave zakona z dne 9. dec. 1883 o pogozdovanju Krasa na Goriškem na politični okraj tolminski ter na nekatere občine sodnega okraja kanalskega se odstopi deželnemu odboru z naročilom, da popolni statistične podatke in poizvedbe, na podstavi katerih bo mogoče soditi o potrebi in umestnosti predloženega zakona in o obsežnosti, ki naj se mu dá, ter da poroča o tem v prihodnjem zasedanju.

II. C. k. vladi se naroča:

1. da predloži deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se uredi kozoreja in kozja paša na Goriškem;

2. da ukrene, kar treba, na podlagi obstoječih zakonov v prospeh gozdarstva na Goriškem, z vednim ozirom na eminenno važnost živinoreje v tej deželi;

3. da predloži deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se odškodujejo živinorejci za travnike in pašnike, ki bi se morda odločili za gozdno kulturo, ter da postavi v državni proračun potrebne zneske za neobhodno potrebno zboljšanje travnikov, pašnikov in planin;

4. da se poprime z vso resnostjo in odločnostjo uravnave hudournikov in rek v deželi;

5. da predloži načrt zakona za pogozdenje proda, lagun in močvirjev v političnem okraju gradiškem; da prispeva že zdaj v to svrhu z enakim zneskom, kakor dežela;

6. da ustanovi mesto c. k. gozdnega čuvaja v svrhu gozdne policije za ta okraj;

7. da odloči vsako leto primeren znesek za pogozdenje zemljišč v strugah Soče in Tera v namen uravnave teh rek.

mati jo objame, oblije s solzami in samo govori:

„Dete moje, dete moje jedino!“

Tako je bila nesrečna, da bi se ka-menito srce omečilo. A devojka je kakor odmrila, niti ne joka. Prikloni se očetu, a oče jo blagoslovi:

„Naj te, moja hčerka, Mati božja čuva!“

Privedli so naju v grad. Voz že stoji naprežen. Izšla je gospa z gospicami ter naju opominjajo, naj zvesto služive mladi gospodi. Prišel je tudi ven gospodar.

„Poženi“, reče kočijažu. „Čemu toliko govorjenja? Ako se gospodiči pri-tožijo“, nama pravi, „bodeta spoznali od mene, kako se kozam rog odbije. Poženi!“

Peljemo se jeden dan, dva. Vprašam Odarko: je li bolna?

„Zdrava sem, tetka; samo tesno mi je pri srcu, oh, tesno.“

In samo premišljuje ter toguje: go-tovo za očetom in za materjo.

Četrty dan pridemo do svojega na-mena. Pogledajo naju ter vihajo nosove; nikdo naju ne nagovori niti ne pozdravi. Sami mestni ljudje, neprijazni.

(Dalje pride.)

LISTEK.

ODARKA.

Malorusko spisal Marko Vavčok; poslov.

J. I. Cvetko.

(Dalje.)

„Povej, povej! Naj slišijo!“ reče brat in gre iz hiše, kakor da so ga z ognjem vpalili.

Odarka zaplaka in začne vse pri-povedovati kako so jo po noči zapirali samo v sobo, kako so jo strašili in tolkli, kako so jo doveli do sramote...

„Pojdi, moja hčerka, k gospodu; znabiti ti on pomore... Nerazumno moje dete!“

„Mama, mama! Kaj mi neki pomore gospod? Od njega vsi beže kakor golobi od jastreba. Gospod mi ne bode pomagal. Da me bodo še gospod in gospodiči za-sramovali, kakor da bi bila v resnici kriva. Kadar le pride, me zmerja in psuje z be-sedo ali kakor more.“

Tako žalujemo in plakamo, plakamo in se žalostimo tako, da nismo niti opa-zili, da se je že zmračilo.

„Bolna sem, mamica“, pravi Odarka. „Ostala bom pri vas vsaj to jedino noč. Zdaj so v gradu gostje, zato se nikdo mene niti spomnil ne bode.“

Deželni glavar otvori razpravo o teh predlogih. Oglasi se k besedi — dr. Tuma.

On rekapitulira poročevalčeve predloge ter pravi da so pametni in jim dá svoj expediaturo.

Vladni zastopnik grof Attems želi da bi se ta zakonski načrt vsprejel vsaj gledé kanalskega okraja; gledé ostalih točk nahajajočih se v odsekovem predlogu, pravi, da jih bode vlada podpirala, posebno pa kar se tiče uravnave vodá na Primorskem. V ta namen je že izdelala vlada nekaj splošen regulacijski načrt in je proračunala stroške na približno 11 milijonov kron, ki se bodo postavljali v državne proračune v večletnih obdobjih, ako bode tudi dežela s primerno svoto prispevala.

Na to zbornica jednoglasno sprejme poročevalčeve predloge.

Dr. Venuti poroča o prošnji županstva Turjak za posredovanje deželnega zbora v zadevi naprave postajališča na postaji Pieris-Turjak, za brzovlake, ki gredo v Červinjan ter predlaga v imenu peticijskega odseka da se deželnemu odboru naroči, naj na pristojnem mestu posreduje da se tej prošnji ugotovi.

Ta predlog je bil tudi sprejet.

Vsprejme se tudi predlog deželnega odbora, o čemer poroča dr. Marani, da se zapuščina Karla pl. Carinian sprejme in porabi v svrhu ustanovitve zdravilišča proti tuberkulozi. Ta zapuščina znaša nekaj nad 30.000 K.

Poslanec Berbuč poroča o načrtu zakona s katerim se vpelje davščina na pivo. Ta zakon se sprejme v vseh treh branjih.

Dr. Marani poroča o načrtu zakona o ureditvi šolskega prispevka pri zapuščinah. Deželni zbor je že jedenkrat vsprejel sličen načrt zakona ter ga predložil vladi s prošnjo da mu zadobi Najvišje potrjenje, ali vlada ni bila z dotičnim načrtom zadovoljna ter ga je vrnila opremljenega s svojimi opazkami.

V duhu teh opazk je izdelal deželni odbor novi načrt zakona, o katerem je dr. Marani v tej seji poročal in katerega je deželni zbor tudi vsprejel v vseh treh branjih.

Posl. prof. Berbuč poroča v imenu fin. odseka o prispevku k zgraditvi Bohinjske železnice.

V jedni zadnjih sej je deželni odbor predložil tozadevno poročilo ter predlagal da bi dežela onih 1000 akcij, katere ima

pri Vipavski železnici, odstopila vladi 500 akcij kot prispevek za gradnjo Bohinjske železnice. Deželni zbor je odstopil to zadevo fin. odseku v natančnejše pretresovanje. Gledé na to da je dež. zbor svoječasnó dovolil svoto 200.000 kron za zidanje jedne železnice po Furlaniji, a 200.000 kron za zidanje Vipavske železnice; gledé na to da je bila prva svota določena za italijanski del dežele a druga za slovenski del, bi tako ravnanje, namreč, da bi se od svote 200.000 kron namenjene za slovenski del dežele, darovalo vladi, dočim bi svota drugih 200.000 kron, namenjena italijanskemu delu dežele, ostala nedotaknjena, gotovo razburilo slov. prebivalstvo ter zanetilo zopet narodnostne prepire, katerih v deželi prav nič ne potrebujemo.

Zato predlaga finančni odsek naj se deželni odbori drugih kronovin po katerih poteče Bohinjska železnica, poprej poprašajo, kake prispevke da so iste dovolile v ta namen.

Ta predlog sprejme se brez ugovora.

Potem je sledila cela vrsta poročil in predlogov o sklepih računov raznih zalogov za l. 1901 ter proračunov za l. 1902, ki so bili vsi sprejeti.

Na to poroča v imenu dež. odbora dr. Verzeznassi o predlogu za predjem, da se izvrše dela uravnave reke Birsas. Poročevalec prečita še precej dolgo poročilo, v katerem omenja posebno zadnje točke ki je po Furlaniji hudo razsajala ter uničila vse poljske pridelke v kakih sedmih občinah. tako da se nahaja tamošnje ljudstvo danes v največji bedi. Da bi se tej bedi vsaj nekoliko prišlo v okom, je nujno potrebno da se tamošnjemu ljudstvu priskrbi kaj zasluzka. Ker je pa gotova stvar da se bode morala reka Birsas v prav kratkem času regulirati, kaže najbolj da se to delo, za katero so načrti že izgotovljeni, prične tam, kjer je najnujnejše potrebno.

Zato je skenil finančni odsek da se že zdaj za to delo iz deželnega zaloga predjume 25.000 kron, ako bo tudi vlada v jednako svrhu tak znesek anticipirala. Poročevalec stavi torej slični predlog.

Oglasi se k besedi poslanec Lapanja, ki stavi premembni predlog in sicer tako da naj deželni zbor sklene da se dovoli za najnujnejša dela pri uravnavi Birsas 25.000 kron, a za najnujnejša dela pri hudourniku Šjak 17.000 kron, ako bi tudi vlada jednake zneske dovolila.

Deželni glavar pravi da je to kar

predlaga poslanec Lapanja, popolnoma nova stvar ter da nima nič skupnega s predlogom katerega stavi finančni odsek gledé 25.000 kron za najnujnejša regulacijska dela pri Birsu in da ne more zaradi tega staviti na glasovanje in v razpravljanje predloga poslanca Lapanje.

Dr. Tuma se oglasi k besedi in meni da se pravi metati denar skozi okno, ako se tako tija v en dan dovoljuje take zneske za uravnavanje voda ne da bi bili poprej izdelani načrti. Zaradi tega pravi da bode on proti temu glasoval.

Poročevalec dr. Verzeznassi trdi da so načrti gledé uravnave Birsas izgotovljeni, izgotovili so jih vladni tehniški organi, ki so v tem delu gotovo dobro izvežbani in se mu torej zdi popolnoma nepotrebno da bi jih tehnični deželni urad še jedenkrat napravljaval.

Gledé Šjaka pa pravi da takih načrtov še ni. On prosi torej vse poslance naj bi glasovali za predlog, kakoršnega stavi finančni odsek, ker bi se s tem dosegla dva namena in sicer oni, da se popravijo pri Birsu poškodovani obrani kar je po mnenju zastopnika poljedelskega ministerstva, ki se je lansko leto udeležil komisije, ki je pregledala ves tok Birsas od njenega izvira pa do njenega izliva v Sočo, neobhodno potrebno ako se hoče preprečiti še večje škode; potem pa bi se dalo ravno s tem potrebnim delom ljudstvu zasluzka, katerega zdaj tako nujno potrebuje.

Poslanec dr. Marani pravi da tiči za zdaj, kakor znano, najnujnejša potreba, da se kobariska okolica obvaruje pred povodnjo, v tem, da se iztrebi strugo Idrijce na istem mestu, kamor je nanosil hudournik Šjak mnogo gručas ter da se s tem omogoči hitrejši odtok Idrijce; — to pa da bi stalo nekaj stotakov, katere lahko deželni zbor že v tem zasedanju dovoli in da se to zgodi, uplival bode tudi on pri svojih tovariših v italijanskemu klubu.

Dr. Tuma je dal blagohotno svoj expediaturo tudi dr. Maranijevemu predlogu.

Dr. Gregorčič pravi da je v oblasti deželnega glavarja določevati ter tolmačiti deželnozborski opravilnik gledé taci predlogov kakoršen je predlog posl. Lapanje, da li se sme koj o njih razpravljati in glasovati.

Ker je deželni glavar v tem slučaju odločil da ne pusti ni razprave ni glasovanja o Lapanjevem predlogu, predlaga dr. Gregorčič, naj bi deželni glavar sma-

tral predlog glede Šjaka samostojnim predlogom.

Poslanec Lapanja se temu predlogu pridruži in tako je smatrati njegov predlog samostojnim predlogom.

Potem stavi deželni glavar na glasovanje predlog fin. odseka, ki je bil sprejet.

Glasovali so zanj Italijani.

O dr. Faiduttijevem predlogu za podporo po toči poškodovanim Furlanom poroča tudi dr. Verzeznassi. Z ozirom na vedno večje potrebščine, katere se pokrivajo iz dohodkov deželnega zaloga; z ozirom dalje na to da je deželni zbor že s sprejetjem prejšnjega predloga prikočil kolikor je bilo to mogoče po toči prizadetim Furlanom, predlaga finančni odsek, da se dr. Faiduttijev predlog s tem reši, da se naroča deželnemu odboru, da gre na roke dotičnim občinam ali pa posameznikom, ki bi od vlade prosili brezobrestnega posojila ali pa kake podpore bodisi v denarju ali pa za kaka javna dela, pri katerih bi imelo ljudstvo zasluzka.

Tudi ta predlog je bil sprejet.

S tem je bil rešen dnevni red.

Na to prečita posl. Grča svojo interpelacijo do fin. ministra glede pobiranja vžitnine, katero priobčujemo na prvem mestu današnjega lista.

Dr. Treo zahteva da se ustanovi mesto učitelja za kmetijski poduk na možkem učiteljsku za Goriško ter da se uvede pouk v kmetijstvu v nadaljevalnih razredih ljudske šole.

Poslanec Holzer predlaga, naj se pozove vlada da ustanovi telefonsko zvezo med Trstom, Gorico in Korminom ter bližnjimi glavnimi trgi ter da stopi ista v dogovor z ital. vlado, da se ta črta potegne do Vidma.

Posl. Jakonič interpelira vlado glede „ramp“ na Vipavski železnici, katere da so preozke in slabo zidane.

Isti stavi interpelacijo do fin. ministra da zniža davščino pri žganju češpljevega luba. Isti stavi tudi predlog da bi vlada izdelala in predložila zdravstveni zakonski načrt ter pomnožila po deželi število lekarn.

Poslanec Štrekelj interpelira načelnega ministra zaradi nemških razredov na tukajšnji ženski vadnici ter zahteva da se vsaka vadnica sploh preosnuje tako da bo odgovarjala praktičnim zahtevam.

Deseta seja je bila včeraj.

Sobotno pismo.

(Piše Homunculus.)

Vročina pritiska g. urednik, vročina! Zato vse sili na hlad in seveda tudi naš deželni zbor. Notri v zbornici pa vlada zdaj huda vročina, kajti dela se s „polnim parom“ 92 atmosfer. Ob tolikem pritisku veje kakor blagodejni hlad vprašanje o regulaciji raznih voda. Pa tudi regulacija učiteljskih plač in uravnava vprašanja o novi deželni norišnici so primeren materijal za razpravljanje o počitnicah in — o pasjih dneh.

Torej v prvo: učiteljske plače.

Ta točka dá sedaj mnogo misliti na počitnicah se nahajajočim učiteljem. Mnogokateri od njih si pač misli: oh, škoda, da tisti dražestni močič ni takoj realiziral dr. Tumovih obljub, — kako fletno bi bilo zdaj „pod hruško“. Ta ali oni bi si tudi lahko privoščili kako „turo“ iz dežele neverjetnosti v deveto deželo počitniške zabave; kar pa je „Tovarišev“ in „Zavezarjev“ pa bi lahko riskirali ekskurzijo v večjem številu n. pr. v slavne Benetke, pa bi lahko stavili „Tovarišu“ prireditelju pogoj, da v slučaju da bi se turn sv. Marka mej tem podrli, jim brez družega vrne denar — kajti Benetke brez stolpa sv. Marka so do malega tisto kakor učiteljski stan brez reguliranih plač. ...

Ali kakor vse kaže, iz te moke ne bo kruha. Neki „baje“—slovev v predzadnji „Soči“ dela sicer kot bivši kolega učiteljem močne sline, ko pripoveduje, da je „načrt zakona o uredbi učiteljskih plač že izdelan in že predložen“ in da

so plače 600, 700, 800 (ne pove sicer ali kron ali goldinarjev) in več družega mikavnega, nazadnje pa pravi, da ta načrt pride baje že jeseni v razpravo in dostavi v takih radamontadah običajni „!“. Tako seveda lahko govori nekdo, ki ima baje toliko tisočakov, da lahko plačuje nepremišljene in vsled tega izgubljene pravde, — ali drugače je s „poštenim delom učiteljstva, ki zasluži poštenega plačila“. To resno misli na vresničenje Tumovih obljub in zatrjil, da se dobi denar ako in kadar se le hoče in namerava tudi prijeti dr. Tumo za besedo, njegovega možica pa — za hlačni rob. Čemu pa še le v jesenskem zasedanju, ako je vir „neizcrpen“? Tu se je moralo nekaj zgoditi, da „stvar“ že v tem zasedanju ni mogla v „razpravo“. Ali so bile mar „seje“ možiceve brezuspešne? Ali se je kaj — „zabasalo“? No, v tem slučaju bi morala biti takoj pri rokah — purganca, makár radikalna „lopatka“, ki bi omogočila zaželeno „backanje“...

No, mogoče je pa le vse „left“ in prazna sapa kar sta Tuma in sodrug mu Božidarovič Krivokljunič „backala“ o regulaciji učiteljskih plač. Božidaroviču sicer v tem slučaju ne zamerim, kaj družega pa je s Tumo, ki si je že oprtal predpasnik in vihal rokave ... njemu jo še zagodem takole:

O Tuma, Tuma,
Vse preveč Tuma,
Ki ves se v nič skadi!
Če ne boš bolje,
Kar pójď na polje,
Saj nisi za poslanca Ti!

Pa tudi po polju ni v taki vročini varno hoditi ljudem, ki so slabih živcev in redkih možjan, kajti solčna vročina izkuha še tisto malo misli, ki se nahajajo v takih možganih. ...

Ali je hodil dr. Tuma o belem dnevu po polju pred ono znamenito sejo, v kateri se je vršila debata o deželni norišnici, ne vem, to pa vem, da je ravno on s svojim „poseganjem“ v to debato prinesel v deželno zbornico dokaz, da se nahajamo v dobi pasjih dni. Kajti kakor se je takoj videlo in spoznalo, bila je točka o norišnici njegova — specijaliteta in kar prikrojena njegovemu poslaniškemu obzorju, kar je najbolj zadel z zatrditvijo, da so dobivali v norišnico v Kierling-Guggingu tedaj, ko je on obiskal to norišnico, same izbrane norce. Tudi njegovo pobijanje „paviljonskega sistema“ v norišnicah pove marsikaj. On pravi, da norec ostane norec, deni ga kamor hočeš in zaradi tega je najboljša, da se norce „centralizira“ t. j. da se jih zapre kar skupaj v jedno kletko ali centralno poslopje, ne pa da se daje vsakemu posebno kletko v „paviljonskem sistemu“. Ta zmisel Tumova za centralizacije je mogoče tudi porodila sklep, da imej „napredna“ stranka v Gosposki ulici svojo skupno centralo za vse. ...

Največjo „strokovno izkušnjo“ v teh rečeh pa je pokazal dr. Tuma s tem, ko je poročal, da je na svoje oči videl, kako so usmiljene sestre norce pretepeale. Pri teh besedah sem začel dr. Tumo plašnim okom opazovati, kajti

menil sem, da mu „pride“ tisti „štadij“, ko človek sumljivo fantazira. Debelo je gledal, ko je to pripovedoval in celo pred mojimi očmi se je pojavila slika njegove fantazije: usmiljenka v svoji uniformi z obširno belo pečo na glavi, katere trakovi „frlijo“ na vse strani, ko dviga gorjako in jo s strašnim hrupom spušča na zaprašeni hrbet nepoboljšljivega norca — slika, katero bi moral iz Tumove fantazije fotografirati fotograf Jerkič in jo porabiti za kinematograf kot najboljšo reklamo. ...

Ta Tumova slika o usmiljenki, ki pretepa norca, me je tako navdušila, da sem že menil vstati in predlagati njega za psihijatra v novi norišnici, v dobrem prepričanju, da boljšega prijatelja norci ne bi mogli dobiti. On bi se kakor na kakem delavskem shodu vstopil pred nje in bi jim takisto mirno in prepričevalno kakor zna le on, govoril: „Dragi norci! Že stari Solon pravi, da je norec oni, ki reče norec, da je norec ...“, a spomnil sem se svoje nevidnosti in tako ni bilo z mojim predlogom nič ... škoda! Kako naglo bi bilo to vprašanje rešeno in zidanje norišnice bi vsaj ne trpelo ovire.

Naj zaključim g. urednik! In ob zaključku naj izrečem dr. Tumi še svoje priznanje na piramidalni ideji, da se naj mesto upeljanja kolonizacijskega sistema od 30 goriških norcev pošlje in sicer petnajst Furlanov v slovenski del dežele in 15 Slovencev v Furlanijo. To bi bilo krasno! Irredenta bi s tem mnogo pridobila in „Legine“ šole mej Slovenci bi zadobile s tem opravičeni temelj obstanka.

Dopisi.

V Gorici, dne 16. julija 1902. — Pri „naprednem“ učiteljskem društvu „Zavezi“ so bila doslej tudi hrvaška učiteljska društva istrska. Prav je bilo to in lepo, kajti v slogi in edinosti je moč. Toda ko so ustopili „Zavezniki“ v službo „naprednjakov“, podpirajoč jih pri njihovem pogubonosnem delovanju, začul se je iz vrst hrvaškega rodoljubnega učiteljstva klic: nehajte bračo, sicer se moramo ločiti!

In ker se „Zavezniki“ niso zmenili za ta rodoljubni klic, zgodilo se je... kar je bilo pričakovati in kar se je pri nas že poprej zgodilo — z ustanovitvijo „Sloškovske zveze“ — izstopili sta dve hrvaški učiteljski društvi iz „Zaveze“: krško in pazinsko!

Žalostno je, da je prišlo do take nesloge med učiteljstvom, ali tega je bilo pričakovati, kajti še je med učiteljstvom značajnih in razsodnih mož, ki nočejo biti grobokopi svojemu narodu.

Veseli nas torej ta korak vrlih hrvaških učiteljev, ki hočejo, kakor doslej i v bodoče složno in skupno delovati z rodoljubno istrsko duhovščino in drugimi rodoljubi v čast in blagor svojega zatiranega naroda, da mu čim prej zasije lepša bodočnost, v kar pomozi Bog!

Z Goriškega, dne 5. julija. —

Tako tedaj: Zdaj, ko se povrača (v Ljubljani in na Kranjskem) liberalcem šilo za ognjilo, zdaj so postali mahoma zelo rahlovestni, češ, da je to grozno, grdo. Kako pa, da liberalci sami niso vestni do drugih, da ne postopajo lepše proti nasprotnikom? Ali njih delovanje ni nič grozno, grdo? Saj vendar vse kaže, da jim ni mar za načelo Swiftovega kralja: „Strup se zakleni v sobi, ne sme se ga pa prodajati javno kot morilno sredstvo“; pač pa jim je nekakšen uzor — Pavel Knobel. (Ne delite ga...!) Ali pa D. Kišotov „žakelj laži, smodnišnica vseh zvičaj“; ali pa čisto čudno vedenje Sanho Panze tam pri valjavnici, da je še Kišot vihal nos; ali pa tisti Swiftovi „jahu, najbolj umazane, grde in zlobne živali“. (Nekatere da splezajo celo na drevo, da lože onesnažijo koga). Uzor liberalstvu je, kakor je videti, Swiftov najstarejši učenjak na akademiji, ki je hotel „ono“ pripraviti nazaj v prvotnost, v kateri namen mu je dajala kompanija vsak teden poln sod iztrebkov, da bi izločil slino, žolč in „lep duh“; in iz prijaznosti bi bil kmalu zadušil popotnika, ki je bil prišel občudovat to „dobrodejno, umotvorno delovanje za javni blagor“. — Pa ne da bi jim bil uzor še sam rogatec? Špiritisti uganjajo zlasti po Ameriki svoje zlobnosti, da kličejo „duhove“, ki jim odgovarjajo na razna verska in politična vprašanja. Odgovarja pa (v imenu luči) le vrag, ali zmerom v naprednjaškem zmislu, ki obstoji v prekuciji in revoluciji, da je treba namreč vse prenarediti v veri, morali in politiki, in da naj se svet prenaredi v drugo obliko. Tudi da odgovarja satan na nekatera vprašanja izdajno, perfidno, in prav gosti nasledki tega da so umori, samomori, dvoboji in sovraštvo. — Za kom torej sledijo tisti, ki hodijo za brezvernimi liberalstvom? Kak je ta napredek? Ali zastoj je njih prizadevanje; Boga pa le ne denejo v „penzijo“, četudi mislijo z Bakuninom, da „Boga bi morali odpraviti!“

Iz Šempasa. — (Petstoletnica v Šempasu.) — Šempaska župnija praznuje vsako leto o sv. Mohorju cerkveni shod, to je obletnico posvečevanja cerkve sv. Silvestra. Letos pa se je zraven navadne obletnice praznoval spomin petstoletnice posvečevanja. Ni ravno natanjko znano, kedaj je bila ustanovljena župnija sv. Pasa, gotovo pa je, da je leta 1402. ta župnija že obstajala. To zgodovinsko pomenljivo dogodbo praznovali smo kar najslovesneje. V ta namen je preč. g. župnik priredil tridnevno. Naprosil je znanega cerkvenega

govornika p. Franca Ks. Doljaka, da je ob tej tridnevnici imel vsaki dan po dva govora. Preskrbel je potrebno cerkveno dovoljenje. Zupljani so se slavnostno pridno udeleževali. Posebno slovesno se je obhajal sklep slavnosti. K temu je došla izvanredna množica ljudstva; udeležil se je te slavnosti prečastni monsignor, častni kanonik in dekan črniški Anton Cibič, na čelu desetih duhovnikov. Po času primernem navdušenem sklepnem govoru se je vršila procesija okoli vasi, katere se je udeležilo staršinstvo z g. županom Ant. pl. Monari na čelu. Hišni gospodarji so postavili maje pred svoje hiše in gospodinje so okrasile okna s prti, podobami, cvetlicami in z gorečimi svečami. Veselo je, da so se te procesije v javno spoznavanje svoje vere vsi možaki občine deloma s svečami v roki udeležili. Pred duhovščino je šla dolga vrsta belo oblečenih deklic z venci na glavi in s svečami v roki. — Uverjeni smo, da opisana slavnost bo ugodno uplivala na pomirjenje duhov in povzdigo verskega čuta.

Konečno izrekamo najtoplejšo zahvalo preč. g. govorniku za podučljive in navduševalne govore, vsem gg. duhovnikom za udeležbo, ljudstvu za izgledno obnašanje in pazljivo poslušanje govorov ter g. župniku za prireditev te pomenljive slavnosti.

F. F.

Politični pregled.

Deželni zbori.

Isterski deželni zbor je v torek zaključil svoje zasedanje. V proračunski razpravi so slovanski posl. stavili razne predloge. Posl. Spincić je utemeljeval zahteve glede ljudskih šol za slovanski del dežele; posl. Andričič in dr. Laginja sta priporočala podpore za kmečke občine. Zbornica je te predloge sprejela. Ob zaključanju zasedanja so se ital. posl. molče in brez „živijo“ na cesarja dvignili s sedežev.

V tržaškem deželnem zboru je poslanec Gorjup stavil nujni predlog glede odprave vinske klavzule. Zid Venezian in tovariši mu pa so izjavili da oni nikdar ne bodo glasovali za tak predlog. — Vladni zastopnik je na vprašanje slov. zastopnikov glede slovenske ljudske šole v Trstu odgovoril, da na dotični rekurz od strani osrednje vlade še ni nobenega odgovora.

Tirolski deželni zbor je zaključen. Vprašanje avtonomije se je razbilo ob nespornostimljenju med Nemci in Italijani.

V štajerskem deželnem zboru tirajo slovenski poslanci še vedno politiko abstinence ker so mnenja, da so tako na najboljši poti do deželne avtonomije spodnjega dela Štajerske.

Potovanje italijanskega kralja na Rusko.

V nedeljo ob 4½ uri popoldne je dospel ital. kralj Viktor Emanuel na carski dvor v Rusiji. Car je visokega gosta pristrčno vsprejel. Na zvečer prirejenem banketu je izrekel car v napitnici, da ga posebno veseli, da je kralj najprej obiskal Petrograd. Kralj je ostal 4 dni carjev gost; prirejale so se njemu na čast sijajne svečanosti, kakor velikanska serenada v Krasnojem Selu, pri kateri je sviralo 2000 godcev in velikanska vojaška parada, katere se je udeležilo 40000 vojakov. Italijanski kralj s svojim spremstvom, med katerim se je nahajal tudi minister za znanje zadeve Prinetti, ni se mogel načuditi nastopanju ruskih vojakov.

Danes je že javna tajnost, da obisk ital. kralja na ruskem dvoru ni bil le akt vladarske uljudnosti marveč da je imel ta obisk velikanski političen pomen, kajti večji del časa katerega je preživel kralj na ruskem dvoru, bil je posvečen političnim pogovorom med vladarjema na jedni strani in med ministroma zunanjih del t. j. ruskim in italijanskim, na drugi strani.

Včeraj popoldan ob 3. uri je kralj odpotoval iz Rusije in sevrnil preko Berlinu v Italijo.

Vojaške vaje v Bulgariji.

Letos prično z dnem 7. sept. velike vojaške vaje v Bulgariji in sicer ob prelazu Šipka. Teh vaj se bode udeležilo blizu 40.000 vojakov. Prisostovalo bode tudi vse polno ruskih oficirjev. Ta prelaz je namreč kakor je znano, zgodovinskega pomena iz rusko-turške vojske, kjer je izvršil ruski general Gurko s svojo armado ženijalen prehod ob jako neugodnih okoliščinah v razmeroma prav kratkem času.

Novo angleško ministerstvo.

Dosedanji angleški ministerski predsednik lord Salisbury je nenadoma odstopil, na njegovo mesto pa je imenovan lord Balfour, vodja spodnje zbornice. Uzrok odstopu Salisburyjevemu je baje ta, ker še vedno ni popolnoma jasno na kak način se je sklenil mir v južni Afriki.

Domače in razne novice.

Konsekracija in intronizacija našega nadškofa. — Kakor smo že poročali, vrši se jutri v goriški stolni cerkvi konsekracija in intronizacija našega nadškofa, mons. Andreja Jordana in sicer v navzočnosti treh drugih škofov, namreč tržarskega, poreškega in ljubljanskega. Naš nadškof položil je prisego v roke c. kr. namestnika grofa Goëssa, ki je bil v to od cesarja pooblaščen minuli četrtek. Danes se bosta poklonila novemu nadškofu v imenu goriške dežele deželni glavar dr. vit. Pajer in njegov namestnik dr. Gregorčič. Nocoj kot na predvečer gori omenjene slovesnosti bode mesto razsvetljeno.

Imenovanja. — Računski svetnik in načelnik računskega oddelka na c. kr. poštne ravateljstvu v Trstu g. Iv. Kristiančič je imenovan višjim svetovalcem. — Poštima komisarjema sta imenovana koncepista dr. Ivan Slejko in Rihard Marignani.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnishvo „Gorice“ blag. g. Svetoslav Premrov namesto vstopnine k veselici 2 K, in gospa Drufovka tudi 2 K namesto vstopnine k veselici.

Predsedništvo je prejelo od gosp. M. Jonko-ta v Boveu 200 K.

Srčna hvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda je podarila blagorodna gospa Mici Treo 50 K.

Deželni zbor goriški. — Včeraj je bilo zasedanje dežel. zbora pretrgano za šest tednov. Deželni zbor je v včerajšnji seji rešil deželni račun za l. 1901 ter potrdil dežel. proračun za l. 1902. Sprejel je tudi načrt pravil dežel. zavoda za varovanje živine. Natančnejše poročilo prihodnjč. —

Sklep šolskega leta na c. kr. višji realki v Gorici. — Šolsko leto na tuk. c. kr. višji realki se je zaključilo dne 12. t. m. Iz letnega poročila posnamemo, da se je vpisalo v začetku šolskega leta na ta zavod 411 učencev, koncem leta pa je obiskovalo zavod 383 učencev.

Po narodnosti je bilo 229 Italijanov, 94 Slovencev, 58 Nemcev, 1 Čeh in en Anglež.

Po veroizpovedanju bilo je 357 katoličanov, 1 pravoslaven, 13 protestantov, 10 judov in en brezverec.

Najmlajši učenec je bil star 10, najstarejši pa 22 let. — Odličnjakov je bilo 14.

Zrelostni izpit na tuk. c. kr. realki. — V drugem semestru je bilo 18 učencev, od katerih se je 1 zaradi hude bolezn je v teku prvega meseca II. semestra preselil na Dunaj. Vsi ostali so se oglasili k zrelostnemu izpitu. Od teh je dobilo 15 spričevalo zrelosti, 1 spričevalo zrelosti z odliko, 1 pa je dobil preskušnjo jednega predmeta po počitnicah.

Eksternista sta se oglasila dva; jeden je dobil spričevalo zrelosti, drugi pa preskušnjo po počitnicah.

Ta uspeh je najugodnejši, odkar obstoji goriška realka.

Abiturijentje so priredili banket v hotelu južnega kolodvora, svirala je mestna godba. Razrednik g. prof. Čebular se je poslovil v daljšem govoru od svojih učencev. Na to je sledilo več napitnic od strani abiturijentov na profesorja. Abiturijentje so spremili potem ravnatelja in prof. Čebularja z godbo na njuna stanovanja, kjer so jima prirejali pristrčne ovacije.

Maturo so napravili in sicer z odliko: Petreusig; zreli mi so bili spoznani: Almstein, Braidotti, Cassini, Dörfles, Grignaschi, Hrovatin, Kenzian, Marcuzzi, Milde, Palm, Papis, Pauletig, Pertot in Zuccato. Od eksternistov: Scheller. Dva sta prebila preskušnjo.

Po narodnosti so 4 Slovenci, 3 Nemci, 1 Čeh in ostali so Italijani.

Mestni svet goriški. — Kakor smo zadnjič poročali, so se goriški stari mestni starašine nekoliko kujali, ker niso radi overovali novo izvoljenih kolegov katere so jim poslali v mestni svet goriški „malcontenti“ in zato tudi niso prišli k prvi seji, ki je bila sklicana v ta namen. V pondeljek pa je bila sklicana v ta namen druga seja in stari goriški mestni očetje vgriznili so, čeravno neradi, v kisló jabolko ter potrdili brez naj-

manjšega ugovora vse novo izvoljene mestne starašine.

Nesreča pri streljanju proti toči.

— Včeraj popoldne je v St. Ferjanu ponesrečil pri streljanju proti toči posestnik Jože Ciglič in sicer vsled ne previdnosti s tem, da je vsipal smodnik v prevroči možnar. Smodnik se je vžgal, pri tem je razneslo steklenico in so ga stekleni kosi silno ranili po obrazu in vratu; bil je tudi ves osmojen. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Strelna ubila. — Dne 16. t. m. je v „Vrhu“ (na Stolu) ubila strelna Gerberjevega strijca iz Potokov, občina Kred. Fanta Gerberjevega pa je tako močno ozgala, da težko okrevaja.

Razstava izdelkov učencev in učenk v „Šolskem Domu“. — Kakor v minulih letih so bili tudi letos razstavljeni izdelki učeče se mladine zavodov „Šolskega Doma“ dne 13. in 14. t. m. Izdelkov razstavilo se je toliko, da se je razložilo na 6 nalašč za to pripravljenih velikih in tudi na mnogo manjših mizah, razvesilo po stenah itd. Napolnjenih je bilo šest dvoran. Ne bomo na drobno popisovali razstavljenih predmetov, navesti hočemo le na kratko, kaj se je nahajalo v vsaki dvorani.

V šolski sobi IV. dekliškega razreda v prvem nadstropju na desno so bila razstavljeni ročna dela: učenk II. razreda, n. pr. kvačkane izglednice po 12 obrazcev, kapice, jopice itd.; učenk III. razreda izdelki pletenja n. pr. nogavico, jopice, izglednice itd. in učenk IV. razreda n. pr. izglednice križevatega šiva, uporabe križevatega šiva na brisačah, preprogah, predpasnikih in te večina v jugoslovanskem slogu in izglednice v šivanju. Četudi so bili izdelki vsi pravilno delani in snažni, omeniti je vendar, da se nam posebno ugajali zelo okusni okraski na brisačah, preprogah itd.

V dvorani VI. dekliškega razreda so bila ročna dela učenk V. in VI. razreda in sicer so bili oni V. razreda na veliki mizi sredi dvorane n. pr. blazinice s prostimi monogrami, brisače z okusnimi okraski cvetic, ženske srajce, predpasniki in drugimi predmeti. Na mnogih mizah ob steni so bili razloženi izdelki VI. razreda kakor tudi navešene vse stene z mnogovrstnimi izdelki n. pr. moške srajce z ovratnicami, zastori pod okna, lepo obšiti predpasniki in blazinice, rutice, brisače s slovenskimi monogrami in okraski, spodnja krila itd.

V dvorani pripravljavnice za izobraževališča so bila ročna dela teh učenk, in sicer na in ob stenah dela I. oddelka, na veliki mizi pa dela II. oddelka n. pr.: pisano in belo krpanje in vkladanje zaplatov, mnogovrstne podstavke, predpasniki, preproge k oknom in namizni prtčiči, robčki, vajenice v vezanju, vezene prevlake blazin, vezene srajce itd. Sosebno krasne so bile 4 preproge za okna, okrašene z enakostraničnim šivom učenke Ane Strel. (Konec pride.)

Nekim časnikarjem. — Neki poljski časnik je imel geslo: „Boj se Boga, spoštuj brata, ljubi bližnjega in čuvaj jezik očetov; to je božje pravo, je človeška dolžnost“. — Ali bi ne pristojala pa nekim liberalcem bolj deviza: „Kakor drvo, takav klin, kakav otac, takav sin! Na spominek pa besede pesnikov: Čas umrli tebe je posnel! I sodbi ti ljudi ubežal nisi, utekel sodbi nisi ti Boga“.

Celjska slovenska gimnazija. — Kakor čitamo v „Domovini“, je štajerski drž. poslanec Chiari zatrjeval na nekem shodu, da namerava vlada ukreniti tako, da se spravi slovenska gimnazija v neko celjsko predmestje, za nemško gimnazijo pa da se sezida novo poslopje v Celju. Ako je to resnično, smejo celjski Nemci biti zadovoljni z dr. Koerberjem.

Narodna čitavnica v Vipavi priredi v nedeljo 27. t. m. v grajščini pod Kostanjem gledališko predstavo, pri kateri bodo sodelovali č. člani slovenske drame iz Ljubljane.

Predstavljal se bode igra „Oče in oči ali ženski Oteló“. Začetek ob 8. uri zvečer. Cene: Prve tri vrste sedežev 2 K, ostali sedeži po 1 K, stojišča po 60 vin. Vstop je dovoljen vsakemu: Vstopnice za sedeže bode prodajal vse dni pred predstavo lekarnik gosp. Hus zvečer pri blagajni od 7. ure naprej. Čisti dohodek namenjen je družbi sv. Cirila in Metoda. — Slovenska drama nastopa z lepimi uspehi širom slovenske domovine in vzbuja povsodi spoštovanje in ljubezen do slovenske Talije. Ljubljanski gledališki igralci pa tudi v polni meri zaslužijo vsega priznanja. Kdor je imel priliko videti jih na ljubljanskem

odru, je moral priznati, da boljših igralcev ne premore niti kak velikomestni oder. Pravi umetniški užitek je videti te sinove slovenske Talije v svojem elementu. Gotovo si nikdo ne da oditi prilike tega izrednega umetniškega užitka, ki ga bodo nudili na Vipavskem odru v nedeljo 27. t. m.

Novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani. — Poroča se, da namerava vlada zgraditi novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani in sicer na prostoru sedanjega licealnega poslopja.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca junija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvu „Slov. Nar.“ zbirko 75 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem 10 K, Lev Franke v Laškem trgu zbirko v čateških toplicah zbranega omizja 3 K, mestna višja dekliška šola v Ljubljani ob izletu na Vrhniko mesto razglednic 25.06 K, Natalija Truden v Trstu 200 K, gostje žup. Ant. Šijanec pri Sv. Juriju v Slov. goricah 20 K, župnik v p. Fran Jeršič 6 K, žup. Iv. Sakser v Hotedršici 10 K, Fr. Ogrizek v Sv. Križu pri Slatini zbirko igralne družbe 6 K, posojilnica za Loški potok, Drago in Travo 10 K; podružnice: moška v Ormožu 35 K, izvenakademična v Gradcu 100 K, šentpeterska ženska v Ljubljani 538.98 K, šentpeterska moška v Ljubljani 300.30 K, ženska v Ormožu 48.80 K, ženska v Črnomlju 86.48 K, v Ljutomeru 50 K. — Družba je imela meseca junija 1834.22 K dohodkov in 2060.14 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. C. in M.

Tristo kresov na čast sv. Cirilu in Metodu v eni župniji. — Z visokega Remšnika se poroča, da je tam v remšniški fari gorelo na čast sv. Cirilu in Metodu do 300, reci: tristo kresov malih in velikih. Slava sinom Slave!

Slov. fer. akad. društvo „Bodočnost“ v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 20. jul. 1902 svoj I. ustanovni občni zbor v Ljutomeru pri g. Seršenu ob 10. uri predp. s sledečim dnevn. a redom: 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo pripravljalnega odbora. 3. Volitev a) predsednika, b) 4. odbornikov, c) 2. pregledov. 4. Odobrenje poslovnika. 5. Načrt počitniškega delovanja. 6. Slučajnosti. Po obč. zboru je skupen obed z značajem banketa. Pristop k obč. zboru in skupnemu obedu ima vsak Slovenec, ki se zanima za društvo. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj to prejavi g. Seršenu v Ljutomeru. Popoldan ob 3. uri se začne veselica, zvečer pa ples v gostilni Iv. Vaupotiča v Ljutomeru. Vspored veselice je sledeči: 1. Pozdrav predsednika; 2. Zvezna. — A. Nédved moški zbor; 3. Čolnčku. — V. Parma mešani zbor; 4. Nisem Nemec, dekle lepo. — A. Hajdrih, četverospjev; 5. Slavnostni govor; 6. Po morju viharjem — Franc Schneider; (poklonil „Bodočnosti“) moški zbor; 7. Žitno polje. — Fr. Gerbič, meš. zbor; 8. Oj slovenska zemljica. — Fr. Ferjančič moški zbor; 9. Šaljiva nastop: Stotnik in njegov sluga; 10. Šaljiva gledališka igra: „Zakonska sol“. Šaljiva pošta itd. Po gled. igri se vrši ples v notranjih prostorih. Med posameznimi točkami vspeveda svira godba.

Grozna nesreča. — V soboto zjutraj pripravljaj v Trstu 40letni izdelovalec umetnih ognjev A. Cargnelutti v neki mali hišici na posestvu konjederca Jorasa. Pri delu sta mu pomagala njegov mali sinček in delavec Anton Bacinello. Kar naenkrat je v rokah Cargnelutta eksploziral neki omot. Vnel se je ves material, vsled česar je nastala grozna eksplozija. Oče in sin Cargnelutti sta ubita. Bacinello je ostal pri življenju.

Za Italijane. — Iz blažene Italije mora tržaška občina vsako leto plačevati ogromne troške. V sredo zvečer je namreč v tržaškem deželnem zboru poslanec Ravasini naglašal: L. 1896 sta avstrijska in italijanska vlada sklenili pogodbo za recipročno brezplačno oskrbovanje bolnikov. Ako n. pr. v naši državi zbolijo laški državljani, plača naša država vse dotične stroške v bolnišnici. Tržaški deželni odbor se je že l. 1899 bavil s tem vprašanjem in prosil vlado, naj prevzame vsaj del stroškov za laške bolnike v Trstu. Občina pa od vlade ni dobila nobenega odgovora in je od 10. oktobra 1899, torej niti v treh letih, izdala za laške državljane 443.000 kron. Tako se z avstrijskim denarjem podpira laška irredenta.

Stolp sv. Marka v Benetkah. — O tem svetovnoznanim stolpu ki je izginil iz višav beneškega obzorja, pišejo mnogo razni listi. Stolp je bil zares zgodovinskega pomena. Okoli njega se je sukala vsa zgodovina slave in propadanja beneške republike. Z njegovih lin so pozdravljali zvonovi cesarja Rudečbradca in njegovi glasovi so spremljali križarje pri odhodu v Palestino. V notranjem

stolpu ni bilo stopnic marveč bila je lepo izpeljana pot v 38 ovinkih, po kateri poti se je lahko prišlo do vrha stolpovega v višino blizu 100 metrov. Cesar Henrik III. in pozneje Napoleon I. sta celo prijezdila s konjem do vrha. Kdor je obiskal Benetke se je gotovo potrudil na to pot in je z vrha stolpovega užival čaroben razgled čez Benetke, okolico in morje. In zdaj ga ni več. Mestni svet beneški ki je imel takoj po tem, ko se je stolp sesedel, sejo, v kateri je sklenil, da se stolp zopet zgradi in sicer popolnoma jednak prejšnjemu. V ta namen je dovolil pol milijona lir in sklenil naprositi ital. vlado za pomoč. Po seji je ogromna množica ljudstva priredila arhitektu Ventrasku veliko ovacijo iz hvaležnosti. Ta arhitekt je namreč že več časa prorokoval, da se stolp podere a mestni stavbinski organi so se mu smejali. A prorokovanje se je zdaj uresničilo. Znani profesor Oton Wagner je pa javno izrekel mnenje, da celih Benetk čaka slična usoda in da jim ni rešitve, ker so pilotje, na katerih je mesto sezidano, začeli trohneti.

Čez 400 let v Nytro. — 314 milijonov kron podaril je mestu Nytra na Ogerskem neki prijatelj mesta. Ta vest se je širila nedavno v Nytri. Sosedje so hoteli počiti od zavisti in dobri Nytričani veselili so se nad vse. Saj pri tako velikem daru je gotovo, da bi jim ne bilo treba plačevati občinskih doklad. Toda njihovi zaodvoljni obrazi postali so dolgi, ko so zvedeli, kako je dobitnik Nytre, gospod Fajfalussy, najfajal mesto z navedeno ogromno svoto. Mestu je daroval 300 kron, toda v darovalnem pismu navedel je kot pogoj, naj se ta svota naloži na obresti in obrestij skozi 400 let. V tem doglednem času dosegla bode glavica svoto 314 milijonov kron. Dobri Nytričani pa sedaj računajo, kako prijetno bode čez — 400 let v Nytri.

Neprestreljiva tkanina. — Neki mladi Italijan Benedetti je izumil neko vrsto tkanine, ki je neprestreljiva: S t. m. so se vršili v Rimu poskusi v pričlo vojnega ministra in zast. družih držav. Ovili so s to tkanino jednega osla in jednega petelina in streljali nanja z angleškimi najmočnejšimi revolverji in italijanskimi vojaškimi puškami. Poskusi so se izvršeno sponesli, kajti kroglice so odletele in niso tkanine nič poškodovale. Ta tkanina je debela tri milimetre. Iznajšitelj ni dovolil, da bi si tkanino kdo natanjko ogledoval, marveč konstatirati so smeli samo, kako kroglice odletajo. Poročajo, da se bodo vršili poskusi tudi s šrapneli in topovi.

Nov način lepoticenja. — V Ameriki, v deželi iznajdeb, so se začeli na povsem nov način lepoticiti; geslo tega lepoticenja je — miruj. Lepotiči se na ta način: Vleže se na zemljo, z obrazom proti nebu. Vse napete mišice vratu, rok, nog, sploh celega telesa se morajo umiriti; tako, da klijent niti ne sme čutiti, ako mu kdo vzdigne glavo. Imeti mora čut, kakor da bi ne imel glave, in glava mora sloneti popolnoma v roki dotičnega. Isto se mora čutiti tudi pri roki ali nogi. Ako človek pride po dolgotrajnem mirovanju do te virtuočnosti, potem postane — lep! Seveda je vse to amerikansko.

Polkovnik Grimm. — Polkovnik Grimm, ki je bil, kakor znano, zaradi vohunstva obsojen na dvanajst let prisilnega dela v Sibiriji, je bil te dni odpeljan tje. Bil je uklenjen ter privezan k nekemu drugemu navadnemu hudodelcu, ki so ga peljali v Sibirijo.

Kuga v Indiji. — Ruski list „Vjestnik Sudehnoj Medicini“ poroča o kugi v Indiji in pravi da je obolelo na tej strašni bolezni v Bombay-u od 5. maja do 9. junija 853 oseb; od teh da jih je umrlo 815; v provinciji Pengiat pa jih je v isti dobi obolelo 23.642, a umrlo jih je 22.042. V tem času je v Indiji umrlo za kugo skupaj 28.334 oseb.

Samostan na vodi. — V Taganrok na Ruskem je prišel v ondoto morskoro luko redek gost, ki je vzbudil v Taganroku splošno pozornost. Prijadrala je velika ladja „Pokrov Pressvatyja Bogorodyci“, last Panteleisnovskega samostana (nezdinjenih Grkov) na gori Athos. Ladja je popoln samostan. Kapitan in vsi mornarji so menihi z gore Athos in nosijo meniško obleko. Črno pobarvana ladja z velikim belim križem ima kapelico, v kateri kapitan oče Gerassino opravlja vsak dan službo božjo. Na ladji se strogo izvršuje samostanska pravila. Ladja je pripeljala sveto olje z gore Athos za ruske samostane.

Neprijetno snidenje. — Neka bogata vdova, še čvrsta in močna, hotela se je v Berlinu še enkrat poženiti. Po časopisnih inseratih si je iskala ženina. Oglasilo se je veliko število ponudnikov, ne da bi bili imenovali ime. Med vsemi ponudbami ji je najbolj ugajala ponudba

nekega mladega uradnika iz province. Snidenje bilo je pismenim potom določeno na neki železniški postaji. Da bi se spoznala, bilo je dogovorjeno, da bode imela „ona“ v roki šopek šmarnic, „on“ pa na suknji pripeto rudečo vrtnico. Težko je vdova pričakovala vlaka; ko vlak privozi, stopi iz voza jeden sam potnik s pripeto rudečo vrtnico na suknji, in ta potnik bil je — njen sin.

Brezžični brzojav in šah. — Potniki na ladiji „Campania“ so se dolgočasili. Imeli so pa na ladiji aparat za brzojavljenje brez žic. Brzojavili so kar na slepo in brezžični brzojavni aparat na 80 milj oddaljeni ladiji „Philadelphia“ se je odzval. Na to so ponudili potniki ladije „Campania“ onim na „Philadelphiji“ igro na šah in le ti so se odzvali, da sprejmejo ponudbo. Ob 2. popoldne so na obeh ladjah na krovu razprostrli šahni deski in igra potom brezžičnega brzojava se je pričela. Igrali so do večera. Zvezo pretgala je ladja „Lucania“, ki je brzojavila, da ima brzojavna naročila sporočiti „Campaniji“.

Nov izbruh na Martiniku. — Iz Fort de France javljajo 12. t. m.: Minulo noč okoli polnoči se je pojavil nov izbruh, ki je povzročil mej prebivalstvom veliko vznemirjenje. Povzročena škoda še ni znana. Brzojavna zveza je pretrgana.

Nov zdravilni vrelec. 35° C toplota, je jel izvirati vsled zadnjega potresa v Solunu.

Kolera na Kitajskem. — V Peking, glavnem mestu Kitajske se kolera tako širi, da umrje vsaki dan na stotine oseb na tej epidemiji.

Miši „dež“. — Nedavno se je pojavila v bližini mesteca Bougie v Algeriji čudna prikazen. Naenkrat se stemi nebo in na zemljo so začele padati črne miši tako goste, da so bila tla v malih sekundah popolnoma pokrita samih miši. Mnogo teh živalic se je nataknilo v padcu na špicaste kole s katerimi so ograjena domovja. Arabci, ki prebivajo v teh krajih so se te prikazni tako prestrašili, da so bežali in klicali „Alah, Alah!“ misleč, da je kazen božja. Ta prirodna uganjka pa je bila kmalu razvozlana. Močen vihar (ciklon) ki je pribučal iz puščave, kjer vse mrgoli miši, je te živalice dvignil tam od tal ter jih nesel po zraku pred mestce Bougie, kjer so popadale na zemljo.

Sprejme se

v trgovino z mešanim blagom mlad izurjen **trgovski pomočnik (komi)**, sin poštene krščanske rodbine. — Ako se oglasi pa kdo, ki bi hotel vzeti trgovino v najem in ima zato potrebne pogoje, odda se ista tudi v najem. Obrniti se je v prvem kakor v drugem slučaju do podpisane.

Šturje, 16. jul. 1902.

Ivan Defranceschi, trgovec.

Po zmerni ceni je na prodaj
lep, viseč
svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravištvu.

Cene zmerno. Rostrežba poštna.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „**Marijanic**“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mline v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Gospodu lekarničarju

Gabrijelu PICCOLI
v Ljubljani.

Vaše železnato vino sem s prav dobrim uspehom uporabljal pri neki gospe, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi določite še šest steklenic zgoraj navedenega vina.

Dr. L. Färber,
c. kr. štabni zdravnik.

V Gorici, 6. junija 1901.

Prodaja se v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, v Istri in Dalmaciji po 2.40 K steklenico.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Rostrežba poštna.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica — Gosposka ulica šte. 7 — Gorica

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se leto dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo prepro, pregrinjal, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odej, kovtrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.